

**BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
URED ZA REVIZIJU INSTITUCIJA U FBIH
SARAJEVO**

Ložionička 3, 71000 Sarajevo, Tel: + 387 (0)33 723 550, Fax: 716 400, www. vribih.ba, e-mail: urrevfed@bih.net.ba, vribih@vribih.ba

**IZVJEŠTAJ
O REVIZIJI FINANSIJSKIH IZVJEŠTAJA
BUDŽETA TUZLANSKOG KANTONA
ZA 2009. GODINU**

Broj: 04-02/10

Sarajevo, maj 2010. godine

**PREDSJEDAVAJUĆEM SKUPŠTINE
PREMIJERU VLADE TUZLANSKOG KANTONA
MINISTRU FINANSIJA TUZLANSKOG KANTONA**

NEZAVISNO REVIZORSKO MIŠLJENJE

Osnova za reviziju

Izvršili smo reviziju konsolidovanih finansijskih izvještaja Budžeta **Tuzlanskog kantona** (u daljem tekstu: Kanton) za 2009. godinu (bilansa stanja na dan 31. decembar 2009. godine i odgovarajućeg računa prihoda i rashoda, izvještaja o izvršenju budžeta za godinu koja se završava na taj dan), te reviziju usklađenosti poslovanja sa važećim zakonskim i drugim relevantnim propisima i pregleda značajnih računovodstvenih politika i drugih napomena uz finansijske izvještaje.

Odgovornost rukovodstva

Rukovodstvo Kantona odgovorno je za izradu i fer prezentaciju finansijskih izvještaja u skladu sa posebnim propisima u Federaciji o računovodstvu i finansijskom obavještavanju u javnom sektoru. Ova odgovornost obuhvata: kreiranje, primjenu i održavanje internih kontrola koje su relevantne za pripremu i fer prezentaciju finansijskih izvještaja koji ne sadrže materijalno značajne pogrešne iskaze nastale usljed korupcije i prevare, odabir i primjenu odgovarajućih računovodstvenih politika i računovodstvene procjene koje su razumne u datim okolnostima. Rukovodstvo je takođe odgovorno za usklađenost poslovanja Vlade sa važećim zakonskim i drugim relevantnim propisima.

Odgovornost revizora

Naša je odgovornost da izrazimo mišljenje o finansijskim izvještajima na osnovu provedene revizije. Reviziju smo izvršili u skladu Zakonom o reviziji institucija u FBiH ("Službene novine FBiH", broj 22/06), INTOSAI revizijskim standardima i Međunarodnim standardima revizije. Ovi standardi nalažu da radimo u skladu sa etičkim zahtjevima i da reviziju planiramo i izvršimo na način koji omogućava da se, u razumnoj mjeri, uvjerimo da finansijski izvještaji ne sadrže materijalno značajne pogrešne iskaze, te da je poslovanje usklađeno sa važećim zakonskim i drugim relevantnim propisima.

Revizija uključuje sprovođenje postupaka u cilju prikupljanja revizorskih dokaza o usklađenosti poslovanja i o iznosima i objelodanjivanjima datim u finansijskim izvještajima. Izbor postupka je zasnovan na revizorskom prosuđivanju, uključujući procjenu rizika materijalno značajnih pogrešnih iskaza u finansijskim izvještajima. Prilikom procjene rizika, revizor razmatra interne kontrole koje su relevantne za pripremu i fer prezentaciju finansijskih izvještaja, u cilju odabira revizorskih postupaka koji su odgovarajući u datim okolnostima, ali ne u cilju izražavanja odvojenog mišljenja o efektivnosti internih kontrola. Revizija takođe uključuje ocjenu primijenjenih računovodstvenih politika i značajnih procjena izvršenih od strane rukovodstva, kao i ocjenu opšte prezentacije finansijskih izvještaja.

Smatramo da su pribavljeni revizorski dokazi dovoljni i odgovarajući i da obezbjeđuju osnovu za naše revizorsko mišljenje.

Kvalifikacija:

- 1. Ne može se potvrditi da je izvršenje Budžeta praćeno u skladu sa članovima 22. i 23. Zakona o budžetima u FBiH, što je na kraju godine rezultiralo iskazanim deficitom od 27.453.247 KM, koji je u iznosu od 17.600.000 KM pokriven iz kreditnih sredstava Međunarodnog monetarnog fonda (tačke 4.3 i 4.9 Izvještaja);**
- 2. Izdaci u iznosu 232.790 KM (pravosudne institucije 222.520 KM i OŠ Tušanj 10.270 KM) nisu evidentirani na poziciji rashoda u momentu kada je nastala obaveza za plaćanje, što nije u skladu sa članom 59. Zakona o budžetima u FBiH (tačka 4.9. Izvještaja);**
- 3. Izdaci po osnovu ugovorenih obaveza na ime obavljenih vještačenja u iznosu od 60.265 KM (Kantonalno tužilaštvo), kao i kapitalni izdaci po osnovu nabavke opreme i izvršenih radova u iznosu od 389.187 KM (Osnovna škola „Hamdija Kreševljaković“ Gradačac 349.995 KM i Prirodno-matematički fakultet 39.192 KM) odnose se na izdatke nastale u 2008. godini, dok kapitalni transferi u iznosu od 35.507 KM (Ministarstvo poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva) i izdaci po osnovu izrade studije u iznosu od 68.638 KM (Rudarsko geološko-građevinskog fakulteta) nisu evidentirani u 2009. godini,**

što je suprotno načelu modificiranog nastanka događaja propisanog Zakonom o budžetima u FBiH (tačka 4.5.2, 4.6, 4.5.4. i 4.7. Izvještaja);

4. Budžetski korisnici nisu dosljedno provodili odredbe Zakona o javnim nabavkama BiH prilikom provođenja postupaka nabavki (Ministarstvo prostornog uređenja i zaštite okoliša, Ministarstvo obnove, razvoja i povratka, Ured za zajedničke poslove kantonalnih organa, OŠ „Centar“ Tuzla i Fakultet za tjelesni odgoj i sport) (tačka 4.6. Izvještaja);
5. Kriteriji za raspodjelu sredstava utvrđeni Programima utroška sredstava za „Subvencije javnim preduzećima“ (270.500 KM), „Subvencije privatnim preduzećima“ (150.000 KM), „Transfer neprofitnim organizacijama“ (60.000 KM), „Transfer udruženjima građana“ (867.300 KM), „Troškovi manifestacija“ (101.700 KM), „Transfer za tjelesnu kulturu i sport,“ (944.800 KM) su uopštenog karaktera i nisu dovoljno razrađeni, tako da se ne može potvrditi dosljedna primjena istih (Ministarstvo prostornog uređenja i zaštite okoliša, Ministarstvo za boračka pitanja i Ministarstvo obrazovanja, nauke, kulture i sporta). Nije u potpunosti provoden nadzor nad namjenskim korištenjem tekućih transfera za koje su nadležni Ministarstvo obrazovanja, nauke, kulture i sporta, Ministarstvo prostornog uređenja i zaštite okoliše, Ministarstvo industrije, energetike i rudarstva, Uprava za šumarstvo i Uprava za civilnu zaštitu (tačka 4.5.3. Izvještaja);
6. Raspodjela sredstava transfera „Subvencije javnim preduzećima“ za koje je nadležno Ministarstvo industrije, energetike i rudarstva u iznosu od 2.174.510 KM izvršena je bez prethodno utvrđenih kriterija kojim bi se definisao način ocjene i vrednovanje potencijalnih korisnika prilikom dodjele sredstava. Za dio navedenih sredstava po osnovu „Intervencija privrednim društvima sa većinskim državnim kapitalom iz resorne oblasti u postizanju ekonomske samoodrživosti“ u iznosu od 1.518.000 KM ne može se potvrditi da su realizovana u potpunosti za namjene predviđene Programom utroška sredstava (tačka 4.5.3. Izvještaja),
7. Ne može se potvrditi da je kod Kantonalnog suda Tuzla, Kantonalnog tužilaštva i Kantonalnog pravobranilaštva izvršeno usklađivanje stanja sredstava i izvora iskazanih u knjigovodstvu sa stanjem utvrđenim popisom u skladu sa Pravilnikom o knjigovodstvu budžeta u FBiH (tačka 4.7. Izvještaja).

Mišljenje

Po našem mišljenju, osim za efekte koje na finansijske izvještaje mogu imati stavke navedene u prethodnom pasusu, finansijski izvještaji Budžeta Tuzlanskog kantona, po svim bitnim pitanjima, prikazuju istinito i objektivno, stanje imovine i obaveza na dan 31.12.2009. godine, rezultate poslovanja i izvršenja budžeta, za godinu koja se završava na taj dan, u skladu sa prihvaćenim okvirom finansijskog izvještavanja tj. Uredbom o računovodstvu budžeta u FBiH i Pravilnikom o finansijskom izvještavanju i godišnjem obračunu budžeta u FBiH.

Finansijsko poslovanje Budžeta Tuzlanskog kantona u toku 2009. godine, osim za napomene navedene u tački 1, 2, 3 i 4 u prethodnom pasusu, je bilo u svim materijalno značajnim aspektima usklađeno sa važećom zakonskom regulativom.

Sarajevo, 23.04.2010. godine

Zamjenik generalnog revizora

Branko Kolobarić, dipl. oec

Generalni revizor

Dr. sc. Ibrahim Okanović, dipl. oec.

SADRŽAJ

1.	UVOD	1
2.	PREDMET, CILJ I OBIM REVIZIJE	1
3.	REZIME DATIH PREPORUKA	2
4.	NALAZI I PREPORUKE	5
4.1	Osvrt na preporuke iz prethodnog izvještaja.....	5
4.2	Sistem internih kontrola.....	6
4.3	Budžet za 2009. godinu.....	7
4.4	Prihodi i primici Budžeta Kantona za 2009. godinu.....	8
4.5	Tekući rashodi.....	10
4.5.1	Bruto plaće i naknade troškova uposlenih	10
4.5.2	Izdaci za materijal i usluge	11
4.5.3	Tekući transferi	13
4.5.4	Kapitalni transferi	22
4.6	Nabavke, kapitalni izdaci i primjena Zakona o javnim nabavkama u BiH	23
4.7	Godišnji popis sredstava i izvora sredstava na dan 31.12.2009. godine	25
4.8	Tekuća rezerva	26
4.9	Finansijski rezultat.....	27
4.10	Novčana sredstva.....	27
4.11	Kratkoročna potraživanja i plasmani	27
4.12	Kratkoročne obaveze.....	28
4.13	Dugoročne obaveze.....	28
5.	KOMENTAR	29

IZVJEŠTAJ
O OBAVLJENOJ REVIZIJI FINANSIJSKIH IZVJEŠTAJA
BUDŽETA TUZLANSKOG KANTONA
za 2009. godinu

1. UVOD

Tuzlanski kanton (u daljem tekstu Kanton), kao federalna jedinica FBiH uspostavljen je Ustavom FBiH, Zakonom o federalnim jedinicama i Ustavom Tuzlanskog Kantona. Kanton svoje nadležnosti obavlja putem Skupštine i Vlade.

Ustavom Kantona je propisano da je Kanton nadležan u svim oblastima koje nisu Ustavom Federacije izričito povjerene federalnoj vlasti a posebno za: donošenje i provođenje propisa u okviru utvrđene ekonomske politike za podsticanje privrednog i društvenog razvoja; uspostavljanje i nadziranje kantonalnih policijskih snaga koje imaju jedinstvene federalne uniforme sa oznakama Kantona; utvrđivanje i provođenje politike obrazovanja i vaspitanja; utvrđivanje i provedbu politike iz oblasti nauke, kulture i sporta, utvrđivanje i provođenje stambene politike, uključujući donošenje propisa koji se odnose na uređivanje i izgradnju stambenih objekata; donošenje i provođenje propisa u korištenju zemljišta, uključujući zoniranje; donošenje i provođenje propisa o postrojenjima za proizvodnju energije osiguranje njihove dostupnosti; provođenje socijalne politike i uspostavljanje službi socijalne zaštite; donošenje i provođenje propisa o unapređenju lokalnog poslovanja i humanitarne aktivnosti; utvrđivanje i provođenje politike u vezi sa regulisanjem i osiguranjem javnih službi; utvrđivanje i provođenje politike u vezi sa osnivanjem i radom radija, televizije i drugih sredstava informisanja; finansiranje djelatnosti kantonalne vlasti ili djelatnosti pod nadležnosti kantonalne vlasti oporezivanjem, zaduživanjem ili drugim sredstvima; utvrđivanje i provođenje politike kantonalnog turizma, razvoj turističkih resursa; donošenje propisa o lokalnoj samoupravi u općinama i lokalnoj upravi i samoupravi u gradu, uz odgovarajuću konsultaciju sa općinskim, odnosno gradskim vlastima.

Zakonodavnu vlast u Kantonu vrši Skupština Kantona, a izvršnu Vlada Kantona koju čine Premijer i 12 ministara.

Funkciju kantonalne uprave vrše ministarstva, zavodi, organi uprave i ustanove u skladu sa Zakonom o kantonalnim ministarstvima i drugim tijelima kantonalne uprave, kojim se određuje djelokrug rukovođenja kao i druga pitanja od značaja za njihovo organiziranje i funkcionisanje.

Kantonalnim ministarstvima rukovodi ministar, a radom samostalnih zavoda, uprava i ustanova rukovode direktori.

Sredstva za rad kantonalnih organa uprave i ustanova kojima je povjereno izvršavanje kantonalne politike i kantonalnih propisa, utvrđuju se Budžetom Kantona.

Na dan 31.12.2009. godine broj uposlenih koji su se finansirali iz budžeta Kantona 9.871 dok je budžetom planirano 9.975 uposlenika. Struktura uposlenih na dan 31.12.2009. godine je slijedeća: ustanove osnovnog i srednjeg obrazovanja 5.969, MUP-a 1.922, Univerzitet 771, organi uprave Kantona 696 i pravosudne institucije 513.

Sjedište Vlade Kantona je u Tuzli, ulica Slatina broj 2.

2. PREDMET, CILJ I OBIM REVIZIJE

Predmet revizije su konsolidovani finansijski izvještaji Budžeta Tuzlanskog kantona za 2009. godinu i usklađenost poslovanja ministarstava i drugih budžetskih korisnika u Kantonu sa važećim zakonskim i drugim relevantnim propisima.

Cilj revizije finansijskih izvještaja Budžeta Tuzlanskog kantona za 2009. godinu je pribavljanje realne osnove da se na bazi pregleda finansijskih izvještaja i pripadajućih računa korisnika kantonalnog budžeta, u skladu sa usvojenim revizorskim standardima, izrazi mišljenje o tome da li su finansijski izvještaji pouzdani i da li bilansi u potpunosti odražavaju rezultate izvršenja budžeta, kao i da se izvrši procjena da li su rukovodioci institucija primjenjivali zakone i druge propise, koristili sredstva za odgovarajuće namjene, kao i da se ocjeni finansijsko upravljanje, funkcija interne revizije i sistem internih kontrola.

Revizija je obavljena u skladu sa internim planskim dokumentima, u decembru 2009. godine i aprilu 2010. godine.

S obzirom da se revizija obavlja ispitivanjem na bazi uzoraka i da postoje inherentna ograničenja u računovodstvenom sistemu i sistemu internih kontrola, postoji mogućnost da pojedine materijalno značajne greške mogu ostati neotkrivene.

3. REZIME DATIH PREPORUKA

Izvršenom revizijom Budžeta Kantona za 2009. godinu konstatovali smo određen broj propusta i nepravilnosti, a u cilju otklanjanja istih dali smo sljedeće preporuke:

Potrebno je da budžetski korisnici kontinuirano unapređuju kontrolno okruženje (usaglašavanje postojećih akata) u cilju poboljšanja uspostavljenog sistema internih kontrola, s praćenjem i nadgledanjem odgovarajućih kontrolnih aktivnosti.

Doraditi Pravilnike o internim kontrolama i internim kontrolnim postupcima kojima će biti obuhvaćeni svi procesi rada iz nadležnosti istih sa procijenjenim rizikom za određene rizične faze poslovanja, u skladu sa Zakonom o budžetima u FBiH i Smjernicama za uspostavu i jačanje internih kontrola kod budžetskih korisnika.

Planiranje budžetskih sredstava vršiti na osnovu relevantne dokumentacije, a uz budžetske zahtjeve sačinjavati detaljna obrazloženja predviđenih potreba. Izradu Budžeta u potpunosti uskladiti sa odredbama Zakona o budžetima u FBiH u dijelu donošenja propisanih akata u utvrđenim rokovima, vodeći računa o realnosti planiranja neporezних prihoda. Pravovremeno poduzimati aktivnosti na donošenju izmjena i dopuna Budžeta, a u slučaju smanjenja ostvarenja prihoda te pravovremeno izvršiti uravnoteženje istih sa rashodima.

Potrebno je da Ministarstvo finansija sačinjava planove novčanih tokova koji treba da sadrže novčane tokove za vlastite prihode, grantove, donacije i prihode po posebnim propisima, u skladu sa Zakonom o budžetima u FBiH.

Potrebno je osigurati dosljednu primjenu zaključenih ugovora o koncesiji u dijelu usaglašavanja količina u utvrđenim rokovima i vršenju geodetskog premjera stanja rudarskih radova. Poduzeti potrebne aktivnosti u cilju dosljedne primjene Pravila o utvrđivanju minimalnih naknada za koncesije, kod svih zaključenih ugovora o koncesijama kao i kod naplate evidentiranih potraživanja po osnovu koncesionih naknada.

Prilikom obračuna i isplate naknade plaća za porodiljsko odsustvo dosljedno poštovati odredbe Zakona o socijalnoj zaštiti, zaštiti civilnih žrtava rata i zaštiti porodice sa djecom Tuzlanskog Kantona i Zakona o porezu na dohodak, a kod obračuna i isplate naknade troškova prevoza na posao i sa posla donijeti rješenja u skladu sa Uredbom o naknadama i materijalnim pravima koja nemaju karakter plaće. Kod JU Dom za djecu bez roditeljskog staranja donositi rješenja o isplati naknade plaće za noćni rad.

Kod ustanova visokog obrazovanja naloge za službena putovanja izdavati prije upućivanja na službeni put, podnositi izvještaje o obavljenom službenom putovanju u propisanom roku, a obračun naknade za upotrebu vlastitog vozila u službene svrhe vršiti u skladu sa kantonalnom Uredbom o naknadama troškova za službena putovanja.

Potrebno je da Ministarstvo obrazovanja, nauke, kulture i sporta, Općinski sud Tuzla i Kantonalno tužilaštvo rashode i izdatke po osnovu ugovora o djelu i vještačenja evidentiraju u obračunskom razdoblju u kojem je obaveza za plaćanje i nastala u skladu sa Zakonom o budžetima u FBiH i Uredbom o računovodstvu budžeta u FBiH.

Potrebno je da Ministarstvo zdravstva, JU Arhiv i JU Muzej istočne Bosne Tuzla ugovore o djelu zaključuje u skladu sa stvarnim potrebama i prije roka predviđenog za početak posla.

Potrebno je da JU BKC u pogledu radnih mjesta preispita Pravilnik o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta te izvrši analizu istih i uskladi sa stvarnim potrebama. Ugovore o djelu zaključivati samo za poslove koji nisu utvrđeni Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji.

Potrebno je Odlukom Vlade o načinu obrazovanja komisija, radnih grupa i drugih radnih tijela i utvrđivanju naknade osobama angažiranim u komisijama, radnim grupama i drugim radnim tijelima jasno definisati zakonske komisije koje se izuzimaju od primjene iste.

Potrebno je da Ministarstvo za rad i socijalnu politiku uskladi Odluku o formiranju komisije za implementaciju člana 143. Zakona o radu, kao i zaključene ugovore o djelu po osnovu istog, sa odredbama Zakona o porezu na dohodak.

Potrebno je da Ministarstvo za rad i socijalnu politiku, Općinski sud u Tuzli, JU Arhiv i JU Muzej istočne Bosne Tuzla ugovore o djelu zaključuju samo za poslove koji nisu utvrđeni Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta.

Potrebno je da JU Dom za djecu bez roditeljskog staranja preispita zaključivanje ugovora o djelu za koja su sredstva obezbjeđena iz donacija a isti su zaključeni za poslove sistematizovane Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta.

Potrebno je da Ministarstvo trgovine, turizma i saobraćaja, kao i ostali budžetski korisnici, u čijoj su nadležnosti javna preduzeća, za realizaciju sredstava namijenjenih za njihovo subvencioniranje utvrde namjenu sredstava dodjeljenim po ovom osnovu i osiguraju nadzor nad namjenskim trošenjem istih.

Potrebno je da resorno Ministarstvo u skladu sa Uredbom o utvrđivanju uslova, kriterija i postupka za odobravanje finansijskih sredstava za pomoć u rješavanju stambenih potreba boraca i članovima njihovih porodica na području Kantona decidno propiše način vršenja nadzora nad utroškom sredstava i da isti blagovremeno obavlja.

Potrebno je Odlukom o raspodjeli sredstava ili pojedinačnim odlukama ministra za pitanja boraca o odobravanju sredstava precizno definisati svrhu utroška sredstava za obilježavanje značajnih datuma i propisati način vršenja nadzora nad namjenskim utroškom istih.

Potrebno je da se utvrde oblasti, odnosno programi koje će sufinansirati, odredi procenat sufinansiranja istih, donesu mjerljivi kriteriji za utvrđivanje visine sredstava za sufinansiranje boračkih organizacija i udruženja, te propiše način vršenja nadzora nad namjenskim utroškom sredstava.

Potrebno je da u cilju racionalizacije troškova Ministarstvo obrazovanja, nauke, kulture i sporta objedini postupak izbora najpovoljnijeg dobavljača za prevoz učenika, odnosno da se isti provodi po općinama i u skladu sa Zakonom o javnim nabavkama BiH. Sa Ministarstvom za rad i socijalnu politiku ostvariti potrebnu saradnju u dijelu ispunjavanja obaveza koje se odnose na dostavljanje spiskova učenika osnovnih škola koji su u stanju socijalne potrebe i ostvaruju pravo na finansiranje troškova prevoza, te da isto obavještava o eventualnim promjenama.

Potrebno je za troškove manifestacija i transfer za tjelesnu kulturu i sport utvrditi mjerljive kriterije i uslove koje potencijalni kandidati treba da ispune kako bi mogli aplicirati prilikom dodjele sredstava i na osnovu kojih bi se mogla utvrditi visina sredstava za dodjelu te odrediti troškove koji će se sufinansirati. Ugovore sa korisnicima sredstava manifestacija zaključivati nakon što Vlada odobri Program i Ministarstvo donese Odluku o dodjeli sredstava. Za navedeno propisati način nadzora nad namjenskim utroškom sredstava i isti provoditi.

Potrebno je propisati kriterije za raspodjelu sredstava sa budžetske pozicije „nauka“. Definirati namjenu utroška sredstava za nauku doznačenih neprofitnim organizacijama te provoditi nadzor nad namjenskim utroškom istih.

Potrebno je da Ministarstvo obrazovanja, nauke, kulture i sporta propiše namjenu utroška sredstava za nauku doznačenih neprofitnim organizacijama i sredstava za manifestacije kulture te provoditi nadzor nad namjenskim utroškom istih. Donijeti kalendar tradicionalnih manifestacija kulture i istog se pridržavati prilikom raspodjele sredstava.

Potrebno je prilikom raspodjele namjenskih sredstava Ministarstva prostornog uređenja i zaštite okoliša, zaključivati ugovore sa općinama, kojima bi se regulisala međusobna prava i obaveze ugovornih strana. Za raspodjelu namjenskih sredstava iz ekoloških naknada propisati kriterije sa mjerljivim parametrima na osnovu kojih bi se mogla izvršiti ocjena, vrednovanje svrhe i cilja programa. Vršiti nadzor nad namjenskim utroškom sredstava i sačinjavati zapisnike o izvršenom nadzoru u skladu sa Pravilnikom o procedurama za vršenje nadzora nad korištenjem namjenskih prihoda.

Osigurati dosljednu primjenu Pravilnika o ostvarivanju novčane podrške u primarnoj poljoprivrednoj proizvodnji u dijelu podnošenja zahtjeva u propisanim rokovima i definisanja kriterija prilikom isplate novčane podrške za nove tehnologije od interesa za primarnu poljoprivrednu proizvodnju. U slučaju većeg ostvarenja pojedinih vrsta poticaja u odnosu na procjenu prilikom donošenja Budžeta i usvajanja Programa, na vrijeme vršiti preusmjeravanja, u cilju izbjegavanja prekoračenja Budžeta i blagovremeno isplaćivati novčane poticaje u skladu sa donesenim odlukama. Uspostaviti centralnu bazu podataka o korisnicima i vrstama novčanih podrški, koje se dodjeljuju iz Budžeta Kantona, u skladu sa kantonalnim Zakonom o novčanoj podršci u primarnoj poljoprivrednoj proizvodnji.

Za sredstva odobrena Programom utroška sredstava prikupljenih po osnovu Zakona o šumama, osigurati izvještavanje korisnika sredstava o utrošku istih u utvrđenim rokovima kao i nadzor nad namjenskim korištenjem sredstava.

Kantonalna uprava civilne zaštite, za korištenje sredstava za zaštitu i spašavanje, je dužna donijeti detaljni Godišnji plan korištenja sredstava, koji treba sadržavati precizno utvrđene zadatke, koji će se finansirati tokom godine kao i sve vrste i količine sredstava i opreme koju treba nabaviti u skladu sa Odlukom o uslovima i načinu korištenja sredstava ostvarenih po osnovu posebne naknade za zaštitu od prirodnih i drugih nesreća.

Potrebno je da Kantonalna uprava za civilnu zaštitu kod raspodjele namjenskih sredstava općinama, donese kriterije sa mjerljivim parametrima, na osnovu kojih bi se mogla izvršiti ocjena i vrednovanje svrhe predloženih projekata općina i utvrdila visina odobrenih sredstava, uz zaključivanje ugovora sa općinama, kojima bi se regulisala međusobna prava i obaveze ugovornih strana. Osigurati nadzor nad namjenskim korištenjem sredstava, kao i izvještavanje korisnika sredstava o utrošku istih u utvrđenim rokovima.

Potrebno je da Ministarstvo industrije, energetike i rudarstva za realizaciju sredstava transfera „Intervencije javnim preduzećima i privrednim društvima“ osigura dosljednu primjenu Programa raspodjele i utvrdi kriterije sa mjerljivim parametrima na osnovu kojih bi se mogla izvršiti ocjena i vrednovanje svrhe i cilja programa. Osigurati izvještavanje o utrošku sredstava u utvrđenim rokovima i vršenje nadzora nad namjenskim utroškom navedenih sredstava.

Potrebno je poduzeti aktivnosti na blagovremenoj realizaciji odobrenih sredstava kapitalnih transfera u skladu sa Programom ulaganja sredstava vodnih naknada u oblasti vodoprivrede, osigurati nadzor nad namjenskim korištenjem sredstava, kao i izvještavanje korisnika sredstava o utrošku istih u utvrđenim rokovima.

Rashode i izdatke evidentirati u obračunskom razdoblju u kojem je obaveza za plaćanje i nastala u skladu sa Zakonom o budžetima u FBiH i Uredbom o računovodstvu budžeta u FBiH. Dosljedno primjenivati Pravilnik o knjigovodstvu budžeta u FBiH u cilju pravilnog knjigovodstvenog evidentiranja troškova i potraživanja za unaprijed plaćene robe i usluge.

Poštivati odredbe Zakona o javnim nabavkama BiH u dijelu definisanja kriterija za dodjelu ugovora i vrednovanja ponuda u skladu sa definisanim kriterijima za ocjenu ekonomski najpovoljnije ponude, a kod provođenja konkurentskog zahtjeva obezbijediti da zahtjevi za dostavljanje ponuda sadrže sve elemente utvrđene navedenim Zakonom.

Godišnjim popisom utvrditi stvarno stanje imovine, potraživanja i obaveza Kantona i sa istim uskladiti knjigovodstveno stanje, u skladu sa Uredbom o računovodstvu budžeta u FBiH i Pravilnikom o knjigovodstvu budžeta u FBiH.

Sumnjiva i sporna potraživanja evidentirati u skladu sa Uputstvom o izvršavanju sa Jedinственog računa Trezora. Kontinuirano poduzimati mjere radi naplate potraživanja, a posebno u dijelu sumnjivih i spornih potraživanja.

Sredstva tekuće rezerve koristiti za hitne i nepredviđene izdatke, u skladu sa Zakonom o budžetima u FBiH i Zakonom o izvršenju budžeta Tuzlanskog kantona.

4. NALAZI I PREPORUKE

4.1 Osvrt na preporuke iz prethodnog izvještaja

Na osnovu izvršene revizije Konsolidovanih finansijskih izvještaja Budžeta Kantona za 2009. godinu, a u sklopu iste i provjere da li je postupljeno po preporukama datim u prethodnim revizijama, ističemo da **nije postupljeno po preporukama** koje se odnose na:

- izradu Budžeta Kantona zasnovanu na procjeni privrednog razvoja, razvoja socijalnog sektora, makroekonomskih indikatora i prognozi prihoda i rashoda za godine koje su obuhvaćene Dokumentom okvirnog budžeta u skladu sa Zakonom o budžetima u FBiH.
- analizu odstupanja ostvarenih neporeznih prihoda od planiranih veličina i poduzimanje adekvatnih mjera u cilju ostvarenja istih.
- ne realiziranje sredstava “Transfera za fizičku kulturu i sport” u skladu sa donesenim Programom utroška sredstava i općim i posebnim kriterijima raspodjele sredstava.
- korištenje sredstava tekuće rezerve u skladu sa Zakonom o budžetima u FBiH i Zakonom o izvršavanju budžeta Kantona za 2009. godinu, odnosno za hitne i nepredviđene izdatke koji se pojave tokom budžetske godine.
- ne dosljednu primjenu Zakona o javnim nabavkama BiH i provedbenih propisa vezanih za ovaj Zakon.
- ne pravovremeno uravnoteženje prihoda sa rashodima u slučaju smanjenja ostvarenja prihoda, prema važećim zakonskim propisima.
- intenziviranje aktivnosti oko naplate nenaplaćenih potraživanja sa aktivnim učešćem Pravobranilaštva Kantona i resornih ministarstava gdje su i nastala potraživanja.
- evidentiranje obaveza u periodu kada su i nastale, kako bi se priznavanje rashoda provodilo po načelu modifikovanog nastanka događaja u skladu sa Zakonom u budžetima u FBiH.

Preporuke po kojima je djelimično postupljeno:

- unaprijeđenje sistema internih kontrola kroz primjenu donesenih akata u cilju izbjegavanja utvrđenih propusta i nedostataka.
- sačinjavanje planova novčanih tokova (mjesečni i tromjesečni) tokom cijele godine u skladu sa Zakonom o budžetima u FBiH.
- priznavanje troškova reprezentacije kod svih budžetskih korisnika u skladu sa Uredbom Vlade Kantona o uslovima i načinu korištenja sredstava reprezentacije.
- preispitivanje odredbi Zakona o izvršenju Budžeta Kantona, kojim je izuzeta primjena Zakona o javnim nabavkama BiH kod nadzora sanacije stambenih objekata raseljenih lica, povratnika i izbjeglica, obzirom da je isto u suprotnosti sa odredbama članova 1. i 5. navedenog Zakona.

Preporuke po kojima su budžetski korisnici postupili:

- obračun i evidentiranje putnih troškova je vršen na osnovu potpune dokumentacije, u skladu sa računovodstvenim načelima dokumentovanosti, ispravnosti i tačnosti.
- procedurama o uvjetima i načinu korištenja službenih vozila su utvrđeni normativi o utrošku goriva po vozilima i u skladu sa istima je vršena kontrola u cilju racionalizacije troškova goriva.
- tekući transferi za manifestacije, za organizacije i udruženja Kantona i transfer za medije su planirani i izvršavani sa pozicije resornih ministarstava, a ne Vlade Kantona.

4.2 Sistem internih kontrola

Revizijom je izvršeno ispitivanje sistema internih kontrola, kako bi se procijenila tačnost i pouzdanost podataka na kojima se baziraju finansijski izvještaji i usklađenost istih sa važećim zakonskim i drugim propisima. Odgovornost na uspostavi sistema internih kontrola je na menadžmentu, a temelj funkcionalnog sistema internih kontrola je postojanje odgovarajućeg kontrolnog okruženja. Polazni osnov za uspostavu kontrolnog okruženja je usvajanje adekvatne organizacione strukture i donošenje kvalitetnih internih akata. Svi ministri i direktori upravnih organizacija i ustanova odgovorni su za računovodstvo, unutrašnju kontrolu i nadzor svojih ministarstava, uprava i ustanova uključujući i potrošačke jedinice u njihovoj nadležnosti. Takođe su odgovorni za uspostavljanje i održavanje sistema upravne i računovodstvene kontrole nad budžetima, odobrenim finansijskim planovima, naplatama prihoda i primitaka i budžetskim izdacima i isplatama.

Na nivou ministarstava i kantonalnih organa uprave, doneseni su pravilnici o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta kojim su definisani organizacija, opis poslova uposlenih, sistem rada i rukovođenja u važnijim procesima rada kao i ključne interne kontrole. Revizijom je utvrđeno da Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji Komisije za koncesije, na koji je Vlada dala saglasnost 27.12.2005. godine, nisu sistematizovana radna mjesta članova Komisije niti je utvrđen opis poslova i zadataka istih. Komisija za koncesije je formirana u skladu sa kantonalnim Zakonom o koncesijama, kao regulatorno tijelo koje obavlja funkcije i vrši ovlaštenja u vezi sa dodjelom koncesija, koje se u nadležnosti Kantona.

Budžetski korisnici su donijeli Pravilnike o internim kontrolama-internim kontrolnim postupcima, kako je propisano članom 62. Zakona o budžetima u FBiH. Navedenim Pravilnikom trebaju se opisati svi procesi rada definisani Pravilnicima o unutrašnjoj organizaciji budžetskih korisnika kroz razrađene upravljačke, administrativne i računovodstvene kontrolne postupke, kao i postupke procjene rizika, informisanja, komunikacije i nadgledanja. Uvidom u Pravilnike o internim kontrolama kod određenih budžetskih korisnika, utvrđeno je da istima nisu obuhvaćeni svi procesi rada iz nadležnosti istih, niti su procijenjeni rizici za određene rizične faze poslovanja, kao ni način na koji bi se ti rizici otklonili. Iako su prethodnim revizorskim izvještajem date preporuke za poboljšanje sistema internih kontrola, ne može se potvrditi da je uspostavljen cjelovit sistem internih kontrola kroz procedure praćenja primjene donesenih akata, identifikaciju nadležnosti i odgovornosti i procjenu rizika. Rukovodstvo ne vrši izvještavanje o identificiranim nepravilnostima interne kontrole na osnovu koje bi se poduzele odgovarajuće i brze korektivne mjere i identificirale slabosti i područja koja treba unaprijediti.

U skladu sa Smjernicama za uspostavu i jačanje interne kontrole kod budžetskih korisnika, ministarstva su donijela interne pisane procedure na temelju zakona i ostalih propisa, međutim revizijom je konstatirano da svi propisi, kao i donesene procedure nisu u potpunosti ispoštovane.

Uredbom o uslovima i načinu korištenja sredstava reprezentacije Vlade Kantona iz 2005. godine nije definisana visina troškova do koje se mogu stvarati izdaci na ime reprezentacije niti je definisano do koje vrijednosti se mogu davati pokloni. Budžetski korisnici također svojim aktima nisu regulisali način korištenja sredstava reprezentacije niti su utvrđena ograničenja u korištenju iste.

Utvrđeno je da kontrolne aktivnosti nisu uspostavljene na adekvatan način u dijelu realizacije tekućih transfera, odnosno utvrđivanja kriterija i primjene istih prilikom odabira korisnika transfera kao i utvrđivanja visine sredstava, što bi bilo osnov za transparentno i namjensko trošenje sredstava. Utvrđeno je da nadležna ministarstva nisu na propisani način provodila nadzor nad namjenskim korištenjem sredstava odobrenih tekućih transfera.

Vlada je 03.12.2007. godine donijela Uredbu o vrsti vlastitih prihoda i načina i rokova raspodjele, kojom su definisane vrste vlastitih prihoda koje ostvaruje svaki od budžetskih korisnika i koje može koristiti za pokriće dijela rashoda, načini i rokovi raspodjele. Navedenom Uredbom nije utvrđena obaveza korisnicima da donesu vlastite Pravilnike o vrstama vlastitih prihoda, načina i rokova raspodjele, kojima bi se detaljnije uredili postupci vezani za način ostvarenja prihoda kao i visina pojedinih vrsta vlastitih prihoda.

Na osnovu Odluke Vlade iz 2004. godine, na nivou Kantona je uspostavljen Ured za internu reviziju. Vlada je nakon razmatranja Izvještaja o obavljenoj reviziji finansijskih izvještaja za 2008. godinu usvojila Program mjera za otklanjanje uočenih nedostataka i zadužila Ured za internu reviziju da provjeri postupanje budžetskih korisnika te izrazi mišljenje o tome da li su sve mjere iz usvojenog Programa realizovane na adekvatan način. U Izvještaju Ureda za internu reviziju o realizaciji Programa mjera od 28.12.2009. godine,

navedeno je da realizaciji pojedinih opštih i posebnih mjera kod određenih ministarstava nije postupljeno na adekvatan način.

Potrebno je kontinuirano unapređivati kontrolno okruženje (usaglašavanje postojećih akata) u cilju poboljšanja uspostavljenog sistema internih kontrola, s praćenjem i nadgledanjem odgovarajućih kontrolnih aktivnosti od strane nadležnih kod svakog budžetskog korisnika.

Potrebno je doraditi Pravilnike o internim kontrolama i internim kontrolnim postupcima kojima će biti obuhvaćeni svi procesi rada iz nadležnosti budžetskih korisnika sa procijenjenim rizikom za određene rizične faze poslovanja, u skladu sa Zakonom o budžetima u FBiH i Smjernicama za uspostavu i jačanje internih kontrola kod budžetskih korisnika.

4.3 Budžet za 2009. godinu

Ministarstvo finansija je uputilo budžetskim korisnicima Uputstvo o načinu pripreme zahtjeva za Budžet Tuzlanskog kantona za 2009. godinu, u koji nije uključen osnovni sadržaj Dokumenta okvirnog Budžeta (u daljem tekstu DOB) i inidiktivna gornja granica rashoda izvedena iz istog za svakog budžetskog korisnika. Većina budžetskih korisnika u svojim finansijskim planovima nije dostavila pismena obrazloženja predviđenih potreba i eventualnih odstupanja od iznosa utvrđenih u DOB-u. Navedeno se posebno odnosi na planiranje vlastitih prihoda, tekućih i kapitalnih transfera te kapitalnih izdataka. Dokument okvirnog Budžeta za period 2009.-2011. godina koji je Vlada usvojila 07.08.2008. godine se ne zasniva na procjeni privrednog razvoja, razvoju socijalnog sektora, makroekonomskih indikatora, kako je predviđeno članom 9. Zakona o budžetima u FBiH.

Ministarstvo finansija je sa zakašnjenjem (03.11.2008. godine), dostavilo Vladi Nacrt Budžeta za 2009. godinu, što nije u skladu sa članom 16. Zakona o Budžetima u FBiH.

Budžet Tuzlanskog kantona nije usvojen u zakonskom roku tako da je Skupština na sjednici od 29.12.2008. godine donijela Odluku o privremenom finansiranju za period od 01.01.-31.03.2009. godine, prema kojoj je utvrđeno privremeno finansiranje u iznosu od 78.493.762 KM. Budžet Kantona za 2009. godinu i Zakon o izvršenju budžeta Kantona za 2009. godinu, Skupština je donijela 30.03.2009. godine, prema kojem su prihodi i primici utvrđeni u iznosu od 413.614.932 KM, a rashodi i izdaci u iznosu od 415.984.932 KM. Navedeno ukazuje da nije izvršeno uravnoteženje Budžeta odnosno da ukupni prihodi i primici pokrivaju ukupne rashode i izdatke, kako je propisano članom 4. Zakona o budžetima u FBiH. Vlada je 10.07.2009. godine donijela Odluku o obustavljanju od izvršavanja rashoda i izdataka u iznosu od 31.434.817 KM u trajanju od 45 dana, zbog smanjenih prihoda i primitaka u Budžet Kantona. Zbog neizvršenog uravnoteženja Budžeta donesene su Izmjene i dopuna Budžeta, koje su od strane Skupštine usvojene dana 02.08.2009. godine i istima su prihodi i rashodi utvrđeni u iznosu od 379.274.695 KM. Druge Izmjene i dopune Budžeta Kantona za 2009. godinu usvojene su dana 15.12.2009. godine, kojima je Budžet utvrđen u iznosu od 373.398.675 KM.

Budžet Kantona za 2009. godinu izvršavao se na osnovu plana alokacija raspoloživih budžetskih sredstava korisnicima i tromjesečnog plana novčanih tokova, koje je sačinjavalo Ministarstvo finansija. Konstatovano je da isti nisu sadržavali vlastite prihode, grantove, donacije i prihode po posebnim propisima (osim za period oktobar-decembar 2009. godine). Planovima novčanih tokova za II, III i IV kvartal 2009. godine planiran je budžetski deficit, međutim u navedene planove nisu uključivane preporuke o poduzimanju korektivnih mjera, što je bila obaveza u skladu sa članom 35. Zakona o budžetima u FBiH. Obzirom na visinu iskazanog deficita (27.453.247 KM) ne može se potvrditi da su od strane nadležnih pravovremeno poduzimane aktivnosti na uravnoteženju Budžeta u skladu sa Zakonom o budžetima u FBiH.

Budžetom Kantona za 2009. godinu, kao i Izmjenama i dopunama istoga, planirano je slijedeće:

R. br.	Opis	Budžet za 2009. Godinu	I Rebalans budžeta za 2009. godinu	II Rebalans budžeta za 2009. godinu
1	2	3	4	5
I	UKUPNI PRIHODI, PRIMICI I FINANSIRANJE	413.614.932	379.274.695	373.398.675
1	Prihodi i primici	405.614.932	361.674.695	355.798.675
2.	Nerasp. višak prih. i rashoda			
3.	Finansiranje	8.000.000	17.600.000	17.600.000
II	UKUPNI RASHODI	415.984.932	379.274.695	373.398.675
III	Razlika (višak/manjak)	- 2.370.000		

Planiranje budžetskih sredstava vršiti na osnovu relevantne dokumentacije, a uz budžetske zahtjeve sačinjavati detaljna obrazloženja predviđenih potreba.

Potrebno je izradu Budžeta u potpunosti uskladiti sa odredbama Zakona o budžetima u FBiH u dijelu donošenja propisanih akata u utvrđenim rokovima. Kod donošenja izmjena i dopuna Budžeta pravovremeno poduzimati aktivnosti na provođenju istih.

Potrebno je da planovi novčanih tokova, putem kojih se projiciraju sve uplate i isplate sa Jedinstvenog računa Trezora, sadrže novčane tokove za vlastite prihode, grantove, donacije i prihode po posebnim propisima, u skladu sa Zakonom o budžetima u FBiH.

4.4 Prihodi i primici Budžeta Kantona za 2009. godinu

U konsolidovanim finansijskim izvještajima i Izvještaju o izvršenju Budžeta za 2009. godinu, ukupno ostvareni prihodi, primici i finansiranje iskazani su u iznosu od 317.228.517 KM, a struktura istih sa indeksima ostvarenja, daje se u slijedećoj tabeli:

R. br	Opis	Budžet za 2009. godinu	Izmjene i dopune Budžeta za 2009. godinu	Ostvareno u 2008. godini	Ostvareno u 2009. godini	Index 6/4	Index 6/5
1	2	3	4	5	6	7	8
	Prihodi, primici i financiranje (A+B)	413.614.932	373.423.804	325.561.590	317.228.517	84,95	97,44
	A. Prihodi i primici (od 1 do 4)	405.614.932	355.823.804	325.561.590	299.628.517	84,21	92,03
1.	Poreski prihodi	295.808.396	260.275.172	276.049.988	241.659.634	92,85	87,54
1.1	Prihodi od indirektnih poreza	241.744.210	215.126.635	227.454.093	196.339.319	91,27	86,32
1.2	Ostali poreski prihodi	54.064.186	45.148.537	48.595.895	45.320.315	100,38	93,26
2.	Neporezni prihodi	98.864.179	85.845.162	43.179.801	52.534.992	61,20	121,67
2.1	Prihod od poduzetnič. aktivnosti	31.038.505	22.748.592	1.465.538	4.960.492	21,81	338,48
2.2	Naknade i takse i prihod i od usl.	63.298.824	59.559.210	38.222.855	43.995.782	73,87	115,10
2.3	Novčane kazne	4.526.850	3.537.360	3.491.408	3.578.718	101,17	102,50
3.	Potpore	7.411.332	6.158.661	5.766.233	4.491.347	72,93	77,89
4.	Kapitalni primici	3.531.025	3.544.809	565.568	942.544	26,59	166,65
B	Finansiranje	8.000.000	17.600.000	-	17.600.000	100,00	-

Prihodi od poreza ostvareni su u iznosu od 241.659.634 KM i u odnosu na planirane manji su za 18.615.538 KM ili 7,15 %. U strukturi ovih prihoda najveću stavku čine prihodi od indirektnih poreza 196.339.319 KM ili 81,25 % ukupnih poreskih prihoda.

Neporezni prihodi ostvareni su u iznosu od 52.534.992 KM što je u odnosu na planirana sredstva manje za 33.310.170 KM ili 36,60 %, a u odnosu na prošlu godinu veći su za 9.355.191 KM.

Najznačajnije učešće u strukturi neporeznih prihoda imaju prihodi od javnih usluga (naknade i takse) sa 43.995.782 KM i isti su u odnosu na plan manje ostvareni za 26,13 %, što je imalo presudan uticaj na ostvarenje neporeznih prihoda. Prihodi od poduzetničke aktivnosti Rebalansom Budžeta su planirani u iznosu od 22.748.592, iako je izvršenje u 2008. godini iznosilo tek 1.465.538 KM a izvršenje u 2009. godini je iznosilo 4.960.492 KM. Navedeno pokazuje da se prilikom planiranja istih u Budžetu nisu uzele u obzir činjenice o izvršenju Budžeta u 2008. godini i izvršenju Budžeta u 2009. godini do izrade Rebalansa Budžeta. S obzirom na prethodno navedeno, postavlja se pitanje realnosti planiranja kao i da li su kantonalni organi poduzimali sve aktivnosti u cilju naplate istih.

Potrebno je izvršiti analizu odstupanja ostvarenih neporeznih prihoda od planiranih veličina i poduzeti adekvatne mjere u cilju ostvarenja planom utvrđenih, obzirom da je došlo do značajnog odstupanja.

Prihodi po osnovu datih koncesija na području Tuzlanskog kantona ostvareni su u iznosu od 2.178.361 KM, od čega je prema Odluci o izmjeni Odluke o načinu raspodjele sredstava iz naknada po osnovu dodijeljenih koncesija, općinama na čijem području se nalazi predmet koncesije raspoređeno 80% odnosno 1.739.722 KM, dok se na prihod Kantona po navedenom osnovu odnosi 438.639 KM. Na poziciji prihoda od koncesija u Glavnoj knjizi Trezora iskazan je iznos od 531.720 KM, koji se odnosi na utrošena namjenska sredstva od koncesija u 2009. godini. Evidentiranje je izvršeno prema članu 51. Pravilnika o knjigovodstvu budžeta Tuzlanskog kantona, prema kojem se vlastiti prihodi i namjenska sredstva

evidentiraju na prihodima samo u dijelu prihoda koji su utrošeni, dok se neutrošena sredstva evidentiraju na razgraničenim prihodima.

Prema prezentiranoj dokumentaciji, stanje potraživanja po osnovu zaključenih ugovora o koncesiji na dan 31.12.2009. godine je sljedeće:

- po osnovu naknada za istraživanje i eksploataciju mineralnih sirovina 6.337.286 KM
- po osnovu naknada za koncesije za korištenje vode 2.256 KM,

Od navedenog iznosa na poziciji sumnjivih i spornih potraživanja evidentiran je iznos od 2.537.375 KM, za koji su izvršena utuženja.

Zaključenim ugovorima između Ministarstva industrije, energetike i rudarstva i koncesionara utvrđeno je da će se do 10-og odnosno 20-og u mjesecu za protekli kvartal, usaglasiti iskopane količine o čemu će se sačiniti zapisnik i rješenje o utvrđivanju naknade. Uvidom u dokumentaciju, utvrđeno je da usaglašavanje količina nije vršeno u utvrđenim rokovima. Također je konstatovano da nije izvršeno godišnje utvrđivanje otkopanih količina definisano članom 5. zaključenog Ugovora između Ministarstva industrije i „Tuzla-kvarc“ d.o.o. Tuzla, niti je izvršeno geodetsko mjerenje stanja rudarskih radova uz korištenje podataka mjerenja proisteklih iz zakonskih obaveza, a koje je mjerodavno za usaglašavanje količina. Utvrđeno je da su rješenja o plaćanju koncesione naknade za „Tuzla-kvarc“ d.o.o. Tuzla za cijelu 2008. godinu donesena u 2009. godini, što ukazuje da kontrolne aktivnosti nisu uspostavljene na adekvatan način.

Vlada Kantona je Odlukom od 29.05.2009. godine dala saglasnost na Pravila o utvrđivanju minimalnih naknada za koncesije, kojom je ranija Odluka o izračunavanju minimalnih koncesionih naknada za istraživanje i eksploataciju mineralnih sirovina, pitke, industrijske, mineralne i slane vode i kwh električne energije stavljena van snage. Prema izjavi nadležne osobe, nova Pravila su primijenjena prilikom utvrđivanja naknade za koncesije kod ugovora zaključenih u 2009. godini. Revizijom je utvrđeno da visina koncesione naknade kod ostalih ugovora (zaključenih prije maja 2009. godine), je utvrđivana prema prethodno navedenoj Odluci. Dato nam je obrazloženje da bi se, primjenom kriterija definisanih Pravilima o utvrđivanju minimalnih naknada za koncesije, od koncesionara koji su i prije donošenja Zakona o koncesijama vršili eksploataciju i sa kojima su zaključeni ugovori bez provedbe postupka propisanog Zakonom, zahtijevala izrada Ekonomske studije opravdanosti. Budući da jedan dio ovih ugovora ističe 2010. godine, izrada studija opravdanosti za zadnju godinu korištenja koncesije, nije zahtijevana od koncesionara. Međutim nije prezentirana ni dokumentacija da su pokrenute aktivnosti vezane za primjenu novih Pravila kod ugovora zaključenih na duži period (20 godina). Iz navedenog može se zaključiti da iskazani prihodi i potraživanja po osnovu koncesionih naknada mogu odstupati od onih iskazanih u Glavnoj knjizi Trezora.

Revizijom je utvrđeno da zaključenim ugovorima o korištenju predmeta koncesije nisu utvrđene zatezne kamate u slučaju ne blagovremenog plaćanja koncesione naknade.

Red. Broj	Vrsta rashoda	Budžet za 2009. Godinu	Izvršenje Budžeta za 2008. g	Izvršenje Budžeta za 2009. g	Index (5/3*100)	Index (5/4*100)
1	2	3	4	5	6	7
UKUPNO (A+B)		373.423.803	361.982.408	330.322.846	88,45	91,25
A. UKUPNO RASHODI I IZDACI (I+II+III)		370.182.703	360.290.663	327.081.763	88,36	90,78
I TEKUĆI IZDACI (a+b+c+d)		332.271.439	333.920.338	310.553.300	93,46	93,00
a) Plaće, naknade i doprinosi (od 1 do 3)		206.334.592	206.058.118	204.828.409	99,27	99,40
1.	Bruto plaće i naknade	162.426.220	155.184.539	162.014.191	99,75	104,40
2.	Naknade troškova zaposlenih	25.233.310	32.253.921	24.245.550	96,08	75,17
3.	Dopr. poslodavca i ost. dopri.	18.673.702	18.619.658	18.568.668	99,44	99,73
b) Izdaci za materijal i usluge (od 4 do 12)		43.744.783	34.452.998	34.701.716	79,33	100,72
4.	Putni troškovi	1.832.359	1.774.649	1.146.735	62,58	64,62
5.	Izdaci za energiju	5.762.524	5.116.197	5.254.155	91,18	102,70
6.	Izdaci za komunalne usluge	3.199.189	2.964.971	2.941.363	91,94	99,20
7.	Nabavka materijala	3.885.923	4.087.107	3.184.260	81,94	77,91
8.	Usluge prijevoza i goriva	1.243.893	1.256.083	999.227	80,33	79,55
9.	Unajmljivanje imov. i opreme	2.159.420	1.625.700	2.052.957	95,07	126,28
10.	Izdaci za tekuće održavanje	2.556.868	2.377.754	1.876.149	73,38	78,90
11.	Osiguranje, bankarske usl.	807.373	614.433	616.475	76,36	100,33
12.	Ugovorne usluge	22.297.234	14.636.104	16.630.395	74,58	113,62
c) Tekući grantovi (od 13 do 19)		80.832.564	92.370.685	69.663.688	86,18	75,42

13.	Grant. drugim nivoima vlade	8.740.728	6.339.781	4.881.551	55,85	76,99
14.	Grantovi pojedincima	53.897.122	58.097.208	47.541.844	88,21	81,83
15.	Grantovi nep. Organizacijama	5.172.498	10.555.722	5.118.141	98,95	48,48
16.	Subvencije javnim preduzećima	6.702.540	8.383.497	6.442.630	95,82	76,85
17.	Subvencije privatnim preduzećima	2.260.250	4.520.078	1.948.332	86,20	43,11
18.	Ostali grantovi – povrat i drugo	3.409.426	4.024.746	3.081.190	90,37	76,56
19.	Gr. za poticaj razvoja, poduz. i obrta	650.000	449.833	650.000	100	144,49
d) Izdaci za kamate i ostale naknade (20)		1.359.500	1.038.537	1.359.487	99,99	130,90
20.	Izdaci za inostrane kamate	1.359.500	1.038.537	1.359.487	99,99	130,90
II KAPITALNI IZDACI (e+f)		20.202.298	25.521.326	10.586.663	52,40	41,48
e) Kapitalni grantovi (od 20 do 21)		9.507.000	11.144.557	6.042.877	63,56	54,22
21.	Kapitalni grantovi dr. nivoima vlasti	8.464.000	7.479.951	5.062.552	59,81	67,68
22.	Kap. gra. pojedincima i nep.org	1.043.000	3.664.606	980.325	93,99	26,75
f) Izdaci za nabavku stalnih sredstava		10.695.298	14.376.769	4.543.786	42,48	31,60
23.	Nab. zemljišta, šuma i viš.zasada	87.000	67.010	-	-	-
24.	Nabavka građevina	1.312.362	3.322.818	1.083.960	84,60	32,62
25.	Nabavka opreme	5.790.561	5.191.745	2.125.462	36,70	40,94
26.	Nabavka ostalih stalnih sredstava	25.500	398.280	-	-	-
27.	Nab. stalnih sredstava u obl.prava	1.112.010	1.195.874	458.772	41,26	38,36
28.	Rekon. i investic. održ.	2.367.865	4.201.042	875.592	36,98	20,84
III OSTALE ISPLATE (od 29 do 31)		17.708.966	848.999	5.941.800	33,55	699,86
29.	Pozajmljivanje poj. i neprof.organ.	551.480	848.999	526.800	95,52	62,05
30.	Pozam. javnim preduzećima	1.125.000	-	1.125.000	100	-
31.	Ostala domaća pozajmljivanja	16.032.486	-	4.290.000	26,76	-
B. FINANSIRANJE (32)		3.241.100	1.691.745	3.241.083	99,99	191,58
32.	Spoljne otplate	3.241.100	1.691.745	3.241.083	99,99	191,58

Osigurati dosljednu primjenu zaključenih ugovora o koncesiji u dijelu usaglašavanja količina u utvrđenim rokovima i vršenju geodetskog premjera stanja rudarskih radova.

Potrebno je poduzeti potrebne aktivnosti u cilju dosljedne primjene Pravila o utvrđivanju minimalnih naknada za koncesije, kod svih zaključenih ugovora o koncesiji.

Poduzeti sve zakonom propisane mjere za naplatu evidentiranih potraživanja po osnovu koncesionih naknada.

4.5 Tekući rashodi

U Konsolidovanom izvještaju o izvršenju Budžeta Kantona za 2009. godinu, ukupno ostvareni rashodi i izdaci u 2009. godini, iskazani su u iznosu od 327.081.763 KM, što je u odnosu na odobreni Budžet od 370.182.703 KM manje za 43.100.940 KM ili za 11,64%. Struktura rashoda i izdataka, prikazana je u sljedećoj tabeli:

4.5.1 Bruto plaće i naknade troškova uposlenih

Bruto plaće, naknade i doprinosi su drugim izmjenama i dopunama Budžeta za 2009. godinu planirane u iznosu od 206.334.592 KM, a realizovane su 204.828.409 KM od čega se na bruto plaće i naknade uposlenih odnosi 186.259.741 KM.

Izvršen je uvid u obračun i isplatu plaća i naknada kod Ministarstva unutrašnjih poslova, Ureda za zajedničke poslove kantonalnih organa, Ministarstva obrazovanja, nauke, kulture i sporta, Doma za djecu bez roditeljskog staranja, Kantonalnog tužilaštva Tuzla, Kantonalnog suda Tuzla, OŠ Tušanj i Gimnazije Meša Selimović.

Uvidom u dokumentaciju utvrđeno je da se prilikom obračuna i isplate naknada plaće za porodijsko odsustvo vrši uvećavanje istih za iznos po formuli i da se ne vrši povrat isplaćenih sredstava te se odredbe Zakona o socijalnoj zaštiti, zaštiti civilnih žrtava rata i zaštiti porodice sa djecom Tuzlanskog Kantona i Zakona o porezu na dohodak nisu dosljedno poštovale. JU Dom za djecu bez roditeljskog staranja vodila je evidenciju radnog vremena za izvršen noćni rad, ali za isti nije donosila rješenja o isplati.

Također je uočeno da prilikom obračuna i isplate naknade troškova prevoza zaposlenima većina budžetskih korisnika ne donosi rješenja za isplatu.

Prilikom obračuna i isplate naknade plaća za porodijsko odsustvo potrebno je dosljedno poštovati odredbe Zakona o socijalnoj zaštiti, zaštiti civilnih žrtava rata i zaštiti porodice sa djecom Tuzlanskog Kantona i Zakona o porezu na dohodak.

Potrebno je da JU Dom za djecu bez roditeljskog staranja donosi rješenja o isplati naknade plaće za noćni rad.

Prilikom obračuna i isplate naknade troškova prevoza na posao i sa posla potrebno je donositi rješenja u skladu sa odredbama Uredbe o naknadama i materijalnim pravima koja nemaju karakter plaće.

4.5.2 Izdaci za materijal i usluge

Izdaci za materijal i usluge iskazani su u iznosu od 34.701.716 KM i odnosu na plan manji su za 21 %. U strukturi ovih troškova najveće učešće imaju ugovorene i druge posebne usluge sa 16.630.395 KM, zatim izdaci za energiju sa 5.254.155 KM i nabavka materijala 3.184.260 KM.

Izdaci za putne troškove ostvareni su u iznosu od 1.146.735 KM. Kod ustanova visokog obrazovanja na poziciji izdataka za putne troškove iskazan je iznos od 636.691 KM. Na osnovu prezentirane dokumentacije, utvrđeno je da je određeni broj putnih naloga izdat nakon obavljenog putovanja, na pojedinim nalogima nije naveden datum podnošenja izvještaja o obavljenom službenom putovanju niti je naveden datum obračuna putnih troškova. Obračun naknade za upotrebu vlastitog vozila za službene potrebe nije vršen u skladu sa kantonalnom Uredbom o naknadama troškova za službena putovanja u dijelu utvrđivanja cijene goriva kao polazne osnove za obračun.

Potrebno je naloge za službena putovanja izdavati prije upućivanja na službeni put, podnositi izvještaje o obavljenom službenom putovanju u propisanom roku, a obračun naknade za upotrebu vlastitog vozila u službene svrhe vršiti u skladu sa kantonalnom Uredbom o naknadama troškova za službena putovanja.

U okviru **ugovorenih usluga** (16.630.395 KM) najznačajni su ostali izdaci za druge samostalne djelatnosti (9.046.784 KM), troškovi advokata (947.018 KM), naknade za rad u komisijama (691.071 KM), ostale nespomenute usluge (630.323 KM), naknade skupštinskim zastupnicima (453.801 KM), usluge reprezentacije (340.578 KM) i ugovori o djelu (117.446 KM).

Izvršen je uvid u dokumentaciju po osnovu ugovora o djelu kod Ministarstva zdravstva, Ministarstva obrazovanja, nauke, kulture i sporta, JU BKC Tuzlanskog Kantona, Pedagoškog zavoda i OŠ Tušanj i Gimnazije Meša Selimović i utvrđene su slijedeće nepravilnosti:

Kod **Ministarstva zdravstva** na poziciji izdataka za usluge po osnovu ugovora o djelu evidentirane su isplate spoljnim saradnicima koji su angažovani po ugovoru o djelu za rad u komisijama (ispitne komisije za polaganje stručnih ispita i komisije za utvrđivanje ispunjenosti propisanih uslova zdravstvenih institucija). Suprotno zakonskim propisima ugovori su zaključeni 09.03.2009. godine za period od 01.01. do 30.06.2009. godine.

Ministarstvo obrazovanja je 05.01.2009. godine sa članovima komisije–spoljnim saradnicima, a vezano za ispitivanje iz oblasti poznavanja propisa o bezbjednosti saobraćaja na putevima, zaključilo ugovor o djelu za period od 20.12.2008. do 31.12.2008. godine i za mjesec januar 2009. godine. Isplata naknada članovima komisije za vozačke ispite za decembar 2008. godine u iznosu od 12.430 KM izvršena je i evidentirana u 2009. godini. Ministarstvo obrazovanja naprijed navedene izdatke komisija za polaganje vozačkih ispita je od aprila 2009. godine evidentiralo na poziciji izdataka za rad komisija.

JU BKC Kantona putem ugovora o djelu u toku 2009. godine angažovala je četiri lica za obavljanje redovnih poslova (ton-majstor, dva recepcionera i jedan saradnik za stručno-tehničke poslove), što nije u skladu sa odredbama Zakona o radu. Također, po navedenim ugovorima o djelu, za period avgust-decembar, izvršen je pogrešan obračun poreza na dohodak i pripadajućih doprinosa, kao i po ugovoru o članstvu u Upravnom odboru, te su pogrešno primjenjene odredbe Zakona o porezu na dohodak. Na poziciji izdataka za usluge po osnovu ugovora o djelu evidentirane su i obaveze po osnovu zaključenog autorskog ugovora. Dva autorska ugovora za obavljanje poslova saradnika za dizajnerske poslove i stručnog saradnika Petog

Bijenala umjetnosti minijature BiH evidentirana su na ostalim izdacima za druge samostalne djelatnosti. Uvidom u Pravilnik o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta JU BKC Tuzlanskog Kantona, iz februara 2002. godine, utvrđeno je da direktor, do momenta popune stručnim kadrom, može povremeno angažovati stručne saradnike, međutim navedenim pravilnikom nije predviđeno niti jedno radno mjesto sa nazivom stručni saradnik, odnosno od stručnih poslova predviđeni su svjetlo majstor, majstor scene, ton majstor i majstor u radionici. Također Pravilnikom nije predviđeno radno mjesto recepcionera niti saradnika za stručno-tehničke poslove.

Pedagoški zavod je sa zaposlenicima zaključivao ugovore o djelu za poslove oganizovanja i izvođenja stručnog usavršavanja nastavnika, stručnih saradnika i saradnika u odgojno-obrazovnim ustanovama. Navedeni poslovi su sistematizovani i propisani Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji, međutim utrošena sredstva za ove namjene u iznosu od 3.189 KM obezbjeđena su iz budžeta Federalnog ministarstva obrazovanja i nauke Odlukom od 26.06.2008. godine na ime sufinansiranja projekta „Program obuke nastavnika predmetne nastave u devetogodišnjoj osnovnoj školi“.

Ustanove osnovnog i srednjeg obrazovanja na poziciji ugovora o djelu evidentirale su izdatke po osnovu zaključenih ugovora o radu sa pripravniciima.

Za **isplate naknada za rad u komisijama** Vlada je 29.05.2009. godine donijela Odluku o načinu obrazovanja komisija, radnih grupa i drugih radnih tijela i utvrđivanju naknade osobama angažiranim u komisijama, radnim grupama i drugim radnim tijelima. Također, na nivou Kantona donesen je akt kojim je regulirano koje će se komisije formirati i kod kojih budžetskih korisnika. Uvid u dokumentaciju izdataka za rad komisija izvršen je kod Ministarstva unutrašnjih poslova, Ministarstva rada i socijalne politike i Ministarstva obrazovanja, nauke, kulture i sporta.

U **Ministarstvu unutrašnjih poslova** kao komisije čiji se rad plaća organizovani su javno žalbeni biro, policijski odbor, prvostepena disciplinska komisija i disciplinski tužitelj. Visina naknade članovima Javno žalbenog biroa regulirana je Odlukom Vlade od 01.07.2004. godine, i to 450 KM predsjedavajućem i 300 KM članovima za mjesec u kome je održana najmanje jedna sjednica, što se dokazuje izvještajem. Odlukom Vlade od 29.05.2009. godine nije definisano da se od primjene iste izuzima način obrazovanja i isplata naknade Javnom žalbenom birou.

Ministarstvo za rad i socijalnu politiku po osnovu implementacije člana 143. Zakona o radu isplatilo je 8.850 KM za period januar-juni 2009. godine, članovima komisije koja je formirana Odlukom Ministarstva od 01.02.2008. godine. Sa članovima komisije 01.03.2008. godine zaključeni su ugovori o djelu na vrijeme do završetka poslova kantonalne komisije za implementaciju člana 143. Zakona o radu, a 28.07.2009. godine sa jednim članom komisije koji je poslove preuzeo 01.01.2009. godine zaključen je ugovor o djelu na neodređeno vrijeme uz pogrešne zakonske odredbe u pogledu oporezivanja. Potrebno je istaći da Ministarstvo za rad i socijalnu politiku Odluku o formiranju komisije od 01.02.2008. godine i ugovore o djelu nije uskladilo sa Odlukom o visini naknade za članove kantonalne komisije za implementaciju člana 143. Zakona o radu (od 22.07.2009) i odredbama Zakona o porezu na dohodak, iako su isti pravilno primjenjeni. Uvidom u spisak zaposlenih Ministarstva za rad i socijalnu politiku utvrđeno je da su dva člana komisije sa kojima je zaključen ugovor o djelu ujedno i zaposlenici Ministarstva.

Općinski sud u Tuzli u periodu 2009. godine na poziciji „**Ostali izdaci za druge samostalne djelatnosti**“ evidentirao je obaveze po osnovu ugovora o djelu zaključenog za pružanje usluga čišćenja i održavanja službenih prostorija, suprotno odredbama Zakona o radu, obzirom da je ugovor o djelu zaključen za obavljanje poslova koji su sistematizovani Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji Općinskog suda sa pet radnih mjesta koja su u cijelosti popunjena. Na navedenoj poziciji evidentirani su i izdaci po osnovu vještačenja od čega se jedan dio izdataka odnosi na 2008. godinu, te isti nisu evidentirani u pripadajućem obračunskom periodu.

Također i kod **Kantonalnog tužilaštva** izdaci po osnovu vještačenja nisu evidentirani u pripadajućem obračunskom periodu, odnosno obaveze za novembar i decembar 2008. godine u iznosu od 60.265 KM evidentirane su na teret budžetskih sredstava 2009. godine.

Na ovoj poziciji, **JU Dom za djecu bez roditeljskog staranja** evidentirala je i obaveze po osnovu dva ugovora o djelu zaključena, uz suglasnost resornog Ministarstva, na period dok traju donatorska sredstva namijenjena za rad ovih radnika. Ugovori su zaključeni na određeno vrijeme bez zasnivanja radnog odnosa, a za obavljanje redovnih poslova i zadataka koji su sistematizovani Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji

(poslovi medicinskog radnika i odgajatelja). S obzirom na namjenu ovih sredstava i vremenski period trajanje ne može se potvrditi ispravnost zaključivanja ugovora o djelu za navedene poslove.

Na navedenoj poziciji, **JU Arhiv** evidentirala je obaveze po osnovu ugovora o djelu koji su zaključeni nakon obavljenog posla. Naime, 28.08.2009. godine zaključen je ugovor o djelu za rad na preuzimanju arhivske građe uz obavezu da se posao treba obaviti u periodu od 01.06. do 30.06.2009. godine, a 14.09.2009. godine zaključen je ugovor o djelu za prevođenje tekstova sa slovenskog jezika uz obavezu da se posao treba obaviti u periodu od 01.07. do 31.08.2009. godine. Također je potrebno istaći da rad na preuzimanju arhivske građe predstavlja poslove i zadatke sistematizovane Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji.

JU Muzej istočne Bosne Tuzla na ovoj poziciji evidentirala je ugovore o djelu zaključene dana 10.06.2009. godine, da se u periodu od 15.05. do 23.06.2009. godine, obave poslovi pripreme terena i otkopavanja sonde na arheološkom lokalitetu neolitskog naselja u Gornjoj Tuzli.

Potrebno je da Ministarstvo obrazovanja, nauke, kulture i sporta, Općinski sud Tuzla i Kantonalno tužilaštvo rashode i izdatke po osnovu ugovora o djelu i vještačenja evidentiraju u obračunskom razdoblju u kojem je obaveza za plaćanje i nastala u skladu sa Zakonom o budžetima u FBiH i Uredbom o računovodstvu budžeta u FBiH.

Potrebno je da Ministarstvo zdravstva, JU Arhiv i JU Muzej istočne Bosne Tuzla ugovore o djelu zaključuju u skladu sa stvarnim potrebama i prije roka predviđenog za početak posla.

Potrebno je da JU BKC u pogledu radnih mjesta preispita Pravilnik o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta te izvrši analizu istih i uskladi sa stvarnim potrebama. Ugovore o djelu zaključivati samo za poslove koji nisu utvrđeni Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji.

Potrebno je Odlukom Vlade o načinu obrazovanja komisija, radnih grupa i drugih radnih tijela i utvrđivanju naknade osobama angažiranim u komisijama, radnim grupama i drugim radnim tijelima jasno definisati zakonske komisije koje se izuzimaju od primjene iste.

Potrebno je da Ministarstvo za rad i socijalnu politiku uskladi Odluku o formiranju komisije za implementaciju člana 143. Zakona o radu, kao i zaključene ugovore o djelu po osnovu istog, sa odredbama Zakona o porezu na dohodak.

Potrebno je da Ministarstvo za rad i socijalnu politiku, Općinski sud u Tuzli, JU Arhiv i JU Muzej istočne Bosne Tuzla ugovore o djelu zaključuju samo za poslove koji nisu utvrđeni Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta.

Potrebno je da JU Dom za djecu bez roditeljskog staranja preispita zaključivanje ugovora o djelu za koja su sredstva obezbjeđena iz donacija a isti su zaključeni za poslove sistematizovane Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta.

4.5.3 Tekući transferi

Tekući transferi su planirani u iznosu od 80.832.564 KM, a realizovani su 69.663.688 KM. Zakonom o izvršavanju Budžeta Kantona za 2009. godinu je uređeno da resorna ministarstva predlažu na usvajanje Vladi program utroška sredstava sa prethodno utvrđenim kriterijima dodjele istih. Na osnovu usvojenih programa utroška vršena je realizacija sredstava tekućih transfera. U okviru istih najveći iznos se odnosi na isplatu sredstava pojedincima 47.541.844 KM (beneficije za socijalnu zaštitu, izdaci za raseljene osobe, boračka davanja, stipendije učenika i ostala davanja) koji su regulisani zakonskim propisima.

Kod **Ministarstva finansija** na poziciji ostali tekući transferi realizovana su sredstva u visini 3.030.125 KM. Od navedenog iznosa se na izvršenje po sudskim presudama odnosi 1.960.048 KM a na povrat pogrešno ili više uplaćenih prihoda 1.070.077 KM. Za izvršenja po sudskim presudama, evidentiran je izdatak u iznosu od 346.140 KM po osnovu presude Općinskog suda Tuzla po kojoj je Kanton dužan DOO „Hotel Tehnograd“ Tuzla isplatiti navedeni iznos na ime troškova korištenja poslovnog prostora, odnosno naknadu sanacije za oštećenje objekta u periodu od 21.05.1997. do 01.01.2000. godine.

Revizijom je utvrđeno da Ministarstvo finansija u saradnji sa Kantonalnim pravobranilaštvom nije osiguralo evidenciju ukupnih potencijalnih obaveza po osnovu izvršenja po sudskim presudama.

Sa pozicije subvencije javnim preduzećima **Ministarstvo trgovine, turizma i saobraćaja** isplatilo je ukupno 466.880 KM JP Međunarodni aerodrom Tuzla. Sredstva su realizovana na osnovu mjesečnih zahtjeva korisnika sredstava. Zakon o osnivanju JP Međunarodni aerodrom Tuzla donesen je 1998. godine prema kojem je Skupština Kantona osnivač istog. Navedenim Zakonom niti drugim aktom nije jasno definisano u koje svrhe se mogu koristiti budžetska sredstva data po osnovu sufinansiranja navedenog preduzeća. Također je utvrđeno da nije propisan način vršenja nadzora nad utroškom sredstava niti je prezentirana dokumentacija da Ministarstvo vrši isti.

Potrebno je da Ministarstvo trgovine, turizma i saobraćaja, kao i ostali budžetski korisnici, u čijoj su nadležnosti javna preduzeća, za realizaciju sredstava namijenjenih za njihovo subvencioniranje utvrde namjenu sredstava dodijeljenim po ovom osnovu i osiguraju nadzor nad namjenskim trošenjem istih.

Ministarstvo za boračka pitanja sa pozicije tekućih transfera realizovalo je 12.682.994 KM. Na poziciji „dopunska prava BIZ-a“ evidentirani su grantovi pojedincima u iznosu od 11.688.344 KM i grantovi neprofitnim organizacijama (udruženjima) u iznosu od 127.350 KM, dok je na poziciji „boračke organizacije i udruženja“ evidentiran transfer udruženjima u iznosu od 867.300 KM.

U okviru „dopunskih prava BIZ-a“ iznos od 6.336.000 KM odnosi se na sredstva za rješavanje stambenih potreba korisnika boračko invalidske zaštite. Uslovi, kriteriji i postupak za odobravanje finansijskih sredstava za pomoć u rješavanju stambenih potreba braniteljima i članovima njihove porodice na području Tuzlanskog kantona propisani su Uredbom o utvrđivanju uslova, kriterija i postupka za odobravanje finansijskih sredstava za pomoć u rješavanju stambenih potreba boraca i članovima njihovih porodica na području Kantona. Članom 47. Uredbe određeno je da će ministar posebnim uputstvom propisati način vršenja nadzora nad utroškom sredstava, ali Uputstvom koje je doneseno 12.08.2008. godine predviđeno je da će se nadzor provesti u svim općinama u skladu sa članom 47. stav 4. i 5. Uredbe. Ministarstvo je za potrebe terenskog obilaska kandidata u cilju provjere da li isti ispunjavaju uslove za odobravanje sredstava, sačinjavanja specifikacije potrebnog materijala te davanja prijedloga visine sredstava, u skladu sa članom 27. Uredbe, angažovalo „EG“ d.o.o. Tuzla. Članom 41. i 42. Uredbe predviđeno je da se uplata bespovratnih sredstava za kupovinu stana ili kuće na žiro račun odobrava na osnovu ugovora o kupoprodaji ovjerenog od strane notara, te u slučaju da korisnik sredstava u roku od 180 dana od dana uplate sredstava ne dostavi dokaz o vlasništvu nekretnine, općinska Služba obavezna je pokrenuti postupak za povrat nenamjenski utrošenih sredstava. Shodno navedenom može se zaključiti da prilikom dodjele bespovratnih sredstava za kupovinu stana ili kuće Ministarstvo nije obezbijedilo adekvatne mehanizme kontrole namjenskog utroška sredstava, niti garancije za povrat istih u slučaju da se doznačena sredstva ne iskoriste za namjene utvrđene Uredbom. **Prilikom očitovanja na Nacrt Izvještaja dostavljene su Izmjene i dopune navedene Uredbe od 13.05.2010. godine kojim je utvrđeno da pored ugovora o kupoprodaji korisnik sredstava mora dostaviti dokaz o uplati 20 % iznosa od ugovorene kupoprodajne cijene nekretnine.**

Uvidom u zapisnike o kontroli namjenskog utroška bespovratnih sredstava, utvrđeno je da je Ministarstvo u toku 2009. godine vršilo nadzor namjenskog utroška sredstava koja su za ove namjene odobrena u toku 2006. i 2008. godine, odnosno prema planu obilazaka od 12.02.2009. godine nadzor se vršio za sredstva dodijeljena 2007. i 2008. godine, te se može zaključiti da isti nije izvršen blagovremeno.

Potrebno je da resorno Ministarstvo u skladu sa Uredbom o utvrđivanju uslova, kriterija i postupka za odobravanje finansijskih sredstava za pomoć u rješavanju stambenih potreba boraca i članovima njihovih porodica na području Kantona decidno propiše način vršenja nadzora nad utroškom sredstava i da isti blagovremeno obavlja.

Za obilježavanje značajnih datuma, događaja i ličnosti, za invalidski sport i psihofizički odmor djece na poziciji grantovi neprofitnim organizacijama evidentiran je iznos od 127.350 KM. Za obilježavanje značajnih datuma, događaja i ličnosti Vlada je donijela Program obilježavanja, Odluku o utvrđivanju kriterija kojom su propisani kriteriji i uslovi za sufinansiranje programa manifestacija. Odlukom Vlade o raspodjeli sredstava (38.000 KM) određene su manifestacije koje se odnose na obilježavanje značajnih datuma, događaja i ličnosti u kojima Vlada učestvuje i iznosi koji će se sufinansirati. Navedenom Odlukom, kao ni pojedinačnim odlukama ministra u svim slučajevima, nije definisana namjena korištenja sredstava. Uvidom u priloženu dokumentaciju, može se konstatovati da nije predviđeno obavljanje nadzora nad namjenskim utroškom sredstava niti se isti vrši.

Potrebno je Odlukom o raspodjeli sredstava ili pojedinačnim odlukama ministra o odobravanju sredstava precizno definisati svrhu utroška sredstava za obilježavanje značajnih datuma i propisati način vršenja nadzora nad namjenskim utroškom istih.

Kod Ministarstva za boračka pitanja na poziciji transferi udruženjima građana iskazano je 867.300 KM. Navedena sredstva su raspoređena na dvanaest boračkih organizacija i udruženja u skladu sa Odlukom o utvrđivanju opštih uslova i posebnih kriterija za raspodjelu sredstava predviđenih budžetom Kantona za realizaciju programskih ciljeva boračkih organizacija i udruženja u 2009. godini od 13.04.2009 i Programom rasporeda sredstava od 17.04.2009. godine, koje je donijela Vlada. Uvidom u prezentiranu dokumentaciju i Zapisnike o izvršenom upravnom i finansijskom nadzoru, sačinjene od strane komisije Ministarstva, utvrđeno je da sredstva dodijeljena boračkim organizacijama i udruženjima po osnovu redovnih mjesečnih tranši čine od 85 do 95 procentualnog učešća u odnosu na ukupno ostvarene prihode boračkih organizacija i udruženja u 2009. godini. Navedenom Odlukom i Programom nije utvrđen način nadzora nad utroškom doznačenih sredstava, ali u toku revizije konstatovano je da je kod pojedinih organizacija i udruženja provedenim nadzorom obuhvaćeno cjelokupno poslovanje. Također je utvrđeno da su Odlukom propisani posebni kriteriji za sufinansiranje boračkih organizacija koji su dosta uopšteni i ne sadrže mjerljive parametre za utvrđivanje programskih ciljeva i određivanje visine dodjeljenih sredstava. Shodno navedenom, može se zaključiti da se sredstvima iz Budžeta bez posebno utvrđenih mjerljivih kriterija za sufinansiranje boračkih organizacija i udruženja, gotovo u cijelosti vrši finansiranje istih.

Potrebno je da se utvrde oblasti, odnosno programi koje će sufinansirati, odredi procenat sufinansiranja istih, donesu mjerljivi kriteriji za utvrđivanje visine sredstava za sufinansiranje boračkih organizacija i udruženja, te propiše način vršenja nadzora nad namjenskim utroškom sredstava.

Kod Ministarstva obrazovanja, nauke, kulture i sporta na poziciji tekućih transfera realizovano je ukupno 3.410.600 KM od kojih se najveći dio sredstava odnosi na ostale grantove pojedincima 1.835.011 KM i grantove neprofitnim organizacijama 1.515.209 KM.

U okviru grantova pojedincima iznos od 1.539.179 KM odnosi se na finansiranje troškova prevoza učenika osnovnih škola. Ova sredstva su realizovana na osnovu Odluke Vlade od 22.01.2009. godine kojom su utvrđeni kriteriji za finansiranje troškova prevoza učenika osnovnih škola za 2009. godinu i kojom je propisano da svaka osnovna škola u skladu sa Zakonom o javnim nabavkama provodi proceduru odabira najpovoljnijeg prevoznika, te da se sredstva realizuju iz planiranih sredstava za osnovne škole gdje se ista i evidentiraju. Izmjenom Odluke Vlade od 17.09.2009. godine utvrđeno je da će se za period septembar – decembar vršiti sufinansiranje ovih troškova u iznosu od 80%. Izvršen je uvid u dokumentaciju kod OŠ Teočak i OŠ Sapna, te je kod istih utvrđeno da postoje određene nepravilnosti prilikom izbora najpovoljnijeg dobavljača. Kod Ministarstva obrazovanja na ovoj poziciji jedino su evidentirani troškovi po fakturama Općine Banovići, a odnose se na prevoz učenika koji kao najbližu osnovnu školu pohađaju na području drugog kantona.

Potrebno je da u cilju racionalizacije troškova Ministarstvo obrazovanja objedini postupak izbora najpovoljnijeg dobavljača za prevoz učenika, odnosno da se isti provodi po općinama i u skladu sa Zakonom o javnim nabavkama BiH. Knjigovodstveno evidentiranje izdataka za prevoz učenika osnovnih škola vršiti na poziciji Ministarstva, a isplate u skladu sa zaključenim ugovorima.

Grantovi neprofitnim organizacijama iskazani su u iznosu od 214.000 KM, a odnose se na troškove manifestacija i sufinansiranje programa udruženja. Navedna sredstva su realizovana na osnovu Programa Vlade od 11.09.2009.godine (101.700 KM) i 28.12.2009. godine (134.550 KM).

Za troškove manifestacija Vlada je Odlukom od 27.08.2009. godine utvrdila kriterije, uslove i postupak za raspodjelu sredstava. Utvrđeno je da je ugovor o utrošku i implementaciji odobrenih sredstava između Ministarstva i ženskog košarkaškog kluba „Jedinstvo –Aida“ Tuzla na iznos od 10.000 KM zaključen 28.08.2009. godine, odnosno prije nego što je Vlada donijela Program utroška sredstava, a Odluku o odobravanju prvog dijela sredstava u iznosu od 7.500 KM Ministarstvo je donijelo 01.10.2009. godine. Za obilježavanje 5 oktobra–dana učitelja, kao interna transakcija, Pedagoškom zavodu su Programom utroška odobrena sredstva u iznosu od 10.000 KM, ugovor je zaključen 21.09.2009. godine na isti iznos, a 13.11.2009. godine Ministarstvo je donijelo Odluku o internoj transakciji kojom je odobrilo drugi dio planiranih sredstava u iznosu od 5.000 KM. Prema izjavi nadležne osobe iz Ministarstva Pedagoškom

zavodu za obilježavanje 5. oktobra isplaćeno je ukupno 5.000 KM, a u izvještaju Pedagoškog zavoda konstatovano je da su utrošena sredstva u iznosu od 6.071 KM (za satove, autorske honorare i štampanje zahvalnica), te da neutrošena sredstva iznose 3.929 KM. Sa zakašnjenjem, u odnosu na odredbu člana 3. zaključenog ugovora, 18.03.2010. godine Pedagoški zavod je dostavio dokumentaciju o pravdanju odobrenih sredstava.

Iz naprijed navedenog, može se konstatovati da su kriteriji i uslovi za raspodjelu sredstava manifestacija dosta uopšteni i da ne sadrže mjerljive parametre na osnovu kojih bi se mogla utvrditi visina sredstava za raspodjelu. Nije utvrđeno da li potencijalni kandidat zahtijevane uslove treba ispuniti pojedinačno ili kumulativno, niti koju vrstu troškova će sufinansirati Ministarstvo. Obzirom da nije propisano objavljivanje javnog poziva za dostavljanje aplikacija, poređenjem Spiska manifestacija od značaja za Kanton od 11.05.2009. godine, koji nije usvojen od strane nadležnog organa, sa Programom utroška sredstava nismo se mogli uvjeriti da je raspodjela sredstava izvršena transparentno.

Potrebno je utvrditi mjerljive kriterije i uslove koje potencijalni kandidati treba da ispune kako bi mogli aplicirati prilikom dodjele sredstava manifestacija na osnovu kojih bi se mogla utvrditi visina sredstava za dodjelu te odredili troškovi koji će se sufinansirati. Ugovore sa korisnicima sredstava zaključivati nakon što Vlada odobri Program i Ministarstvo donese Odluku o dodjeli sredstava, te propisati način vršenja nadzora nad namjenskim utroškom sredstava.

Vlada je 27.08.2009. godine donijela Odluku o utvrđivanju kriterija, uslova i postupka za raspodjelu sredstava za finansiranje tjelesne kulture i sporta, a ponovni javni poziv za dostavljanje aplikacija objavljen je 21.10.2009. godine. Nakon provedenog poziva komisija je sačinila Izvještaj o radu i Program raspodjele sredstava za 2009. godinu, nakon čega su sredstva u ukupnom iznosu od 944.800 KM realizovana na osnovu pojedinačnih odluka Ministarstva o odobravanju sredstava i ugovora zaključenih između Ministarstva i korisnika sredstava. Od navedenog iznosa 29.000 KM odnosi se na interne transakcije. Uvidom u priloženu dokumentaciju utvrđeno je da postavljeni kriteriji nemaju mjerljive parametre za određivanje visine sredstava za raspodjelu i ocjenu i rangiranje programa. Također smo uočili da većina zaključenih ugovora od strane Ministarstva nije protokolisana, odnosno ne sadrži ni broj ni datum zaključivanja istih. Društvu pedagoga tjelesnog i zdravstvenog odgoja u Tuzli Odlukom od 10.12.2009. godine odobreno je 25.000 KM za organizovanje lige osnovnih i srednjih škola u odbojci i za organizovanje seminara pedagoga tjelesnog i zdravstvenog odgoja. Uvidom u finansijske planove i predočene izvještaje može se zaključiti da je Društvo pedagoga tjelesnog i zdravstvenog odgoja doznačena sredstva utrošilo u 2010. godini, obzirom da su i takmičenja i seminar organizovani početkom 2010. godine. JZU Dom zdravlja sa poliklinikom odobreno je 24.000 KM na ime troškova preventivne zdravstvene zaštite sportista. U finansijskom planu obrazložili su da su u 2008. godini izvršili 4300 sistematskih pregleda, da najosnovniji paket košta 22 KM, te da u 2009. godini planiraju povećati broj pregledanih sportista te od Ministarstva za isto potražuju 20.000 KM. Uvidom u izvještaj istih utvrđeno je da su u toku 2009. godine obavili 2685 sistematskih ljekarskih pregleda po cijeni od 12 KM. Klubu borilačkih sportova Banovići odobreno je 16.000 KM na ime troškova takmičenja u Premijer ligi, u prvenstvu BiH i za pripremu sportista. U prilogu Izvještaja o utrošku sredstava dostavljeni su razni računi, nije izvršena selekcija računa niti je iskazan ukupan iznos za oblasti za koje su sredstva i odobrena, a najveći broj računa odnosi se na troškove goriva. Također, pojedinim korisnicima sredstva su se doznačavala na osnovu ugovora o poslovno-tehničkoj saradnji na transakcijske račune drugih organizacija i klubova. U Izvještajima o namjenskom utrošku sredstava nije iskazan iznos ukupnih sredstava potrebnih za finansiranje programa niti iznos utrošenih vlastitih sredstava, te se ne može utvrditi u kom procentu je izvršeno sufinansiranje od strane Ministarstva. Shodno navedenom može se zaključiti da je Ministarstvo obrazovanja sredstva dodjeljivalo za sportske manifestacije koje nisu održane u 2009. godini, zatim u većem iznosu od traženog iznosa, te da nije izvršilo uvid u Izvještaje o utrošku sredstava, nije odredilo koju vrstu troškova će sufinansirati, niti propisalo način vršenja nadzora nad namjenskim utroškom sredstava.

Potrebno je za ocjenu, rangiranje i vrednovanje programa tjelesne kulture i sporta utvrditi mjerljive kriterije i parametre na osnovu kojih će se odrediti visina sredstava i vršiti raspored istih na transakcijske račune korisnika. Potrebno je precizno odrediti vrstu troškova koji će se sufinansirati te propisati način nadzora nad namjenskim utroškom sredstava i isti provoditi.

Na poziciji ostali grantovi pojedincima, a shodno Odluci Vlade o utvrđivanju kriterija i postupaka za raspodjelu sredstava sa budžetske pozicije „nauka“, u 2009. godini iskazano je 42.801 KM. Ovom Odlukom utvrđeni su i maksimalni iznosi koji se mogu dodijeliti za ove namjene, propisana je obaveza raspisivanja

javnog oglasa za podnošenje zahtjeva, te da će komisija izvršiti izbor i ocjenu opravdanosti podnesenih zahtjeva i predložiti program raspodjele sredstava za nauku. Također je predviđeno da su kandidati dužni dostaviti ovjerenu izjavu da naučni rad finansiraju i ličnim sredstvima. Utvrđeno je da su se sredstva odobravalala pojedinačnim odlukama koje je Ministarstvo donijelo u novembru 2009. godine (1.400 KM za odbranu doktorske disertacije i 950 KM za odbranu magistarskog rada). Shodno navedenom može se zaključiti da nije utvrđeno u kojem procentu će se vršiti finansiranje, nego su se sredstva dodjeljivala linearno, budući da utvrđeni kriteriji ne sadrže mjerljive parametre koji bi bili osnov za utvrđivanje visine dodjeljenih sredstava.

U okviru sredstava transfera za nauku izvršena je isplata Akademiji nauka i umjetnosti BiH u iznosu od 31.000 KM na ime finansiranja učešća predstavnika Kantona u Akademiji. Uvidom u finansijski izvještaj o realizaciji sredstava utvrđeno je da ista nisu u cijelosti namjenski utrošena, obzirom da je 4.341 KM utrošeno na nabavku namještaja, 6.000 KM je rezervisano za međunarodni projekat Balkanska endemska nefropatija ali nisu dostavljeni računi o utrošku sredstava, dok je ostatak sredstava utrošen za nagrade dvojice akademika (18.720 KM) i putne troškove u iznosu od 2.941 KM za što se ne može potvrditi opravdanost ovakvog načina dodjele i trošenja sredstava.

Također napominjemo da sredstva dodijeljena budžetskim korisnicima po osnovu internih transakcija utiču na uvećanje naprijed iskazanih iznosa, odnosno uvidom u izvještaj Ministarstva obrazovanja interne transakcije sa pozicije grantovi pojedincima iskazane su u iznosu od 81.350 KM, a 17.550 KM sa pozicije grantovi neprofitnim organizacijama.

Potrebno je propisati kriterije za raspodjelu sredstava sa budžetske pozicije „nauka“. Definirati namjenu utroška sredstava za nauku doznačenih neprofitnim organizacijama te provoditi nadzor nad namjenskim utroškom istih.

Ministarstvo obrazovanja je 02.12.2009. godine donijelo Program raspodjele sredstava za manifestacije kulture u iznosu od 90.000 KM. Od navedenog iznosa 49.500 KM realizovano je budžetskim korisnicima putem internih transakcija, dok je ostatak sredstava od 40.500 KM evidentiran na poziciji grantovi neprofitnim organizacijama i isplaćen je ostalim korisnicima sredstava. Na osnovu izvršenog uvida u izvještaje o utrošku sredstava može se utvrditi da JP Gradačaćki sajam – Sportsko-kulturni centar Gradačac utrošena sredstva nije mogao pravdati računima obzirom da je ista pravdao naknadom za upotrebu prostora, sale i dvorane što je u vlasništvu istog, odnosno troškovi naknade prostora za održavanje sajma nisu niti stvoreni. JU Arhiv dobijenih 10.000 KM za održavanje kulturne manifestacije „Arhivska praksa 2009“ pravdao je računima za ugostiteljske usluge izdatim od hotela Tuzla d.d. Tuzla. Uvidom u dokumentaciju ne može se potvrditi dosljedna primjena zaključenog ugovora (23.06.2009. godine) sa Hotelom Tuzla u dijelu izvršenja ugovorenih usluga, kao i ostvarenja ugovorenog popusta na ukupno izvršene usluge. Obzirom na naprijed navedeno ne možemo potvrditi da su sredstva namjenski utrošena, niti da je Ministarstvo obrazovanja izvršilo stvarni uvid u izvještaje o utrošku sredstava i provelo suštinski nadzor nad namjenskim utroškom istih. Odlukom o utvrđivanju kriterija, uslova i postupaka za raspodjelu sredstava za manifestacije kulture propisano je da će Ministarstvo na osnovu utvrđenih kriterija i kalendara tradicionalnih manifestacija kulture donijeti program raspodjele sredstava. Prema izjavi nadležne osobe kalendar tradicionalnih manifestacija kulture nije sačinjen, nego samo Spisak manifestacija kulture od značaja za Tuzlanski kanton, koje će biti podržane u 2009. godini. Uvidom u navedeni spisak utvrđeno je da će se finansirati 17 manifestacija kulture dok su Programom raspodjele sredstava odobrena za 23 manifestacije.

Potrebno je definisati namjenu korištenja sredstava za manifestacije kulture, donijeti kalendar tradicionalnih manifestacija kulture i istog se pridržavati prilikom raspodjele sredstava, te provoditi nadzor nad namjenskim utroškom istih.

Kod **Ministarstva za rad i socijalnu politiku** na poziciji grantovi pojedincima-beneficije za socijalnu zaštitu evidentiran je iznos od 281.259 KM i isti se odnosi na subvencije troškova prevoza učenika i studenata. Ministarstvo je 17.04.2009. godine donijelo program raspodjele sredstava za ove namjene u ukupnom iznosu od 393.000 KM, a sredstva se realizuju prema računima od strane centara za socijalni rad i na osnovu Odluke Vlade Kantona o subvencioniranju troškova prevoza učenika i studenata. Članom 2. Odluke o utvrđivanju kriterija za finansiranje troškova prevoza učenika osnovnih škola za 2009. godinu propisana je obaveza Ministarstva da do kraja januara 2009. godine Ministarstvu obrazovanja dostavi spiskove učenika osnovnih škola a koji su u stanju socijalne potrebe i ostvaruju pravo na finansiranje troškova prevoza, te da isto obavještava o eventualnim promjenama. U postupku revizije nismo se mogli

uvjeriti da postoji saradnja po ovom pitanju između ova dva ministarstva, niti su nam prezentirani naprijed navedeni spiskovi učenika.

Potrebno je da Ministarstvo za rad i socijalnu politiku ostvari potrebnu saradnju sa Ministarstvom obrazovanja u dijelu ispunjavanja obaveza koje se odnose na dostavljanje spiskove učenika osnovnih škola koji su u stanju socijalne potrebe i ostvaruju pravo na finansiranje troškova prevoza, te da isto obavještava o eventualnim promjenama.

Tekući transferi **Ministarstva prostornog uređenja i zaštite okoliša** iskazani su u iznosu od 2.348.800 KM a odnose se na doznake: općinama 1.835.950 KM, javnim preduzećima 270.500 KM, neprofitnim organizacijama 92.350 KM i privatnim preduzećima 150.000 KM.

Vlada Kantona je 14.05.2009. godine donijela Odluku o davanju saglasnosti na Program raspodjele namjenskih sredstava Ministarstva prostornog uređenja, kojim je definisano da će se raspodjela sredstava općinama vršiti na osnovu procentualnog učešća općina u broju registriranih vozila na području Kantona. Utvrđeno je da sve općine prilikom dostavljanja zahtjeva i kandidiranja projekata Ministarstvu, nisu dostavile Plan realizacije projekta na način kako je predviđeno dopisom Ministarstva, niti je prilikom raspodjele sredstava ispoštovano da prednost pri odobravanju imaju projekti koji se mogu realizovati do kraja tekuće godine. Ministarstvo je donosilo pojedinačne odluke o odobravanju sredstava na osnovu zahtjeva općina koji su zaprimljeni u Ministarstvo i nakon isteka propisanog roka (npr. Općina Lukavac je dostavila zahtjev 04.12.2009. godine sa kašnjenjem od skoro pola godine). Revizijom je utvrđeno da se nisu zaključivali pojedinačni ugovori sa općinama kojima bi se regulisala međusobna prava i obaveze ugovornih strana, kao i definisali rokovi okončanja projekata. Ovo navodimo iz razloga što dio općina, do okončanja revizije, nije opravdao sredstva dodijeljena po Programu iz 2009. godine (pojedine odluke o odobravanju sredstava su donesene 26.06.2009. godine).

Nije prezentirana dokumentacija koja potvrđuje da je izvršen adekvatan nadzor nad namjenskim korištenjem sredstava doznačenih Programom za 2009. godinu. Navodimo ugovor o sufinansiranju toplifikacije Gračanica zaključen 07.12.2009. godine između Ministarstva i općine Gračanica sa rokom realizacije do kraja 2009. godine, za koji nije prezentirano da je Ministarstvo u ime Vlade Kantona izvršilo nadzor nad izvršenjem ugovornih obaveza.

Sa pozicije Subvencije privatnim preduzećima realizovano je 150.000 KM, dok je Transfer neprofitnim organizacijama realizovan 92.350 KM, od čega je Ministarstvo prostornog uređenja izvršilo raspodjelu 60.000 KM, a Vlada 32.350 KM. Raspodjela sredstava izvršena je na osnovu Odluke o utvrđivanju uvjeta, kriterija i postupka za raspodjelu namjenskih sredstava iz ekoloških naknada od 27.08.2007. godine. Iz prezentirane dokumentacije, ne može se potvrditi primjena utvrđenih kriterija, koji ne odgovaraju datom programu, odnosno ne sadrže mjerljive parametre, na osnovu kojih bi se mogla izvršiti ocjena, vrednovanje svrhe i cilja projekta. Zbog navedenog ne možemo potvrditi opravdanost izbora korisnika sredstava kao i visinu dodijeljenih sredstava po korisniku. Također ne može se potvrditi da je shodno zaključenim ugovorima Ministarstvo izvršilo vlastiti nadzor nad izvršenjem projekata kao ni da su korisnici u utvrđenim rokovima dostavili izvještaje o utrošku sredstava.

Transferi javnim preduzećima iskazani su u iznosu od 270.500 KM. Sredstva su raspoređena na osnovu Odluka ministrice o odobravanju sredstava i pojedinačnih zahtjeva preduzeća, a da prethodno nisu utvrđeni kriteriji za dodjelu sredstava. Utvrđeno je da nije izvršena objava Javnog poziva za dostavljanje prijave za tražena sredstva kao niti da je sačinjen Zapisnik o primljenim zahtjevima potencijalnih korisnika sredstava i Zapisnik o vrednovanju zahtjeva. Sa korisnicima sredstava su zaključeni ugovori kojima je utvrđen rok za realizaciju projekta 6 mjeseci od dana potpisivanja ugovora. Uvidom u priloženu dokumentaciju, može se konstatovati da Ministarstvo nije vršilo nadzor nad izvršenjem projekata, kako je predviđeno zaključenim ugovorima.

Prema prezentiranoj dokumentaciji, Komisija za vršenje nadzora nad korištenjem namjenskih sredstava iz oblasti zaštite okoliša, formirana od strane ministrice 17.02.2010. godine je vršila samo uvid u dostavljenu finansijsku dokumentaciju korisnika namjenskih sredstava, tako da se ne može potvrditi da je nadzor izvršen u skladu sa članom 3. i 12. Pravilnika o procedurama za vršenje nadzora nad korištenjem namjenskih prihoda, koji predviđaju kontinuirani i neposredni nadzor kod korisnika sredstava na terenu, kao i sačinjavanje zapisnika o izvršenom nadzoru.

Potrebno je prilikom raspodjele namjenskih sredstava Ministarstva prostornog uređenja i zaštite okoliša, zaključivati ugovore sa općinama, kojima bi se regulisala međusobna prava i obaveze ugovornih strana, kao i definisali rokovi okončanja projekata.

Za raspodjelu namjenskih sredstava iz ekoloških naknada propisati kriterije sa mjerljivim parametrima na osnovu kojih bi se mogla izvršiti ocjena, vrednovanje svrhe i cilja programa. Sačinjavati Zapisnike o primljenim zahtjevima i prijavama potencijalnih korisnika sredstava i Zapisnike o vrednovanju zahtjeva.

Vršiti nadzor nad namjenskim utroškom sredstava i sačinjavati zapisnike o izvršenom nadzoru u skladu sa Pravilnikom o procedurama za vršenje nadzora nad korištenjem namjenskih prihoda.

Kod Ministarstva šumarstva, poljoprivrede i vodoprivrede na poziciji podrške primarnoj poljoprivrednoj proizvodnji iskazan je iznos od 5.896.045 KM koji se odnosi na grantove pojedincima (3.556.707 KM), grantove neprofitnim organizacijama (64.798 KM), subvencije javnim preduzećima (849.119 KM) i subvencije privatnim preduzećima (1.425.421 KM). Na poziciji kapitalnih grantova pojedincima iskazan je iznos od 626.264 KM, a odnosi se na kapitalne investicije u primarnoj poljoprivrednoj proizvodnji i prehrambenoj industriji.

Vlada Kantona je donijela Odluku o usvajanju Programa utroška sredstava za novčane podrške u primarnoj poljoprivrednoj proizvodnji u 2009. godini, kojom su definisane vrste, osnovni i posebni kriteriji i način ostvarivanja novčanih potpora. Kantonalnim Zakonom o novčanoj podršci u primarnoj poljoprivrednoj proizvodnji utvrđeno je da u slučaju da se utvrđeni iznos sredstava po vrstama podrški iz objektivnih okolnosti u cijelosti ili djelimično ne iskoristi, raspoređivanje neutrošenih sredstava unutar iste oblasti ili iz oblasti u oblast, vršiti će se na isti način kako je donesen Program utroška sredstava. Korisnik sredstava podnosi zahtjev gradskoj odnosno opštinskoj službi nadležnoj za poslove poljoprivrede, koja zaprima, obrađuje, vrši provjeru dokumentacije i donosi rješenje koje dostavlja Ministarstvu. U roku od 30 dana od dana dostavljanja rješenja, Ministarstvo vrši provjeru istih te ih dostavlja Ministarstvu finansija na isplatu.

Utvrđeno je da u pojedinim slučajevima rješenja o utvrđivanju prava na ostvarenje novčane podrške od strane općinskih službi nisu donesena u roku od 30 dana od dana podnošenja zahtjeva kako je propisano odredbama Pravilnika o ostvarivanju novčane podrške u primarnoj poljoprivrednoj proizvodnji za 2009. godinu. Isto tako, konstatovano je da je izvršena isplata novčane podrške za kapitalne investicije (50.000 KM) na osnovu zahtjeva korisnika koji nije dostavljen u roku propisanom navedenim Pravilnikom. Ovim Pravilnikom je utvrđeno da Komisija formirana od strane općinskog načelnika, nakon pribavljanja mišljenja Ministarstva, razmatra projekte vezane za nove tehnologije, zapisnički konstatuje da li su ispunjeni uslovi za novčanu podršku i sačinjava prijedlog za odobravanje projekta. Revizijom je utvrđeno da nisu propisani pisani kriteriji prilikom raspodjele sredstava za ove namjene iz kojih bi se mogla potvrditi visina dodijeljenih sredstava.

Također je utvrđeno da je tokom 2009. godine izvršena isplata sredstava u iznosu od 122.637 KM na ime poticaja primarnoj poljoprivrednoj proizvodnji, na osnovu rješenja ispostavljenih u 2008. godini.

Ministarstvo nije uspostavilo centralnu bazu podataka o korisnicima i vrstama novčanih podrški, koje se dodjeljuju iz Budžeta Kantona, kako je propisano kantonalnim Zakonom o novčanoj podršci u primarnoj poljoprivrednoj proizvodnji.

Osigurati dosljednu primjenu Pravilnika o ostvarivanju novčane podrške u primarnoj poljoprivrednoj proizvodnji u dijelu podnošenja zahtjeva u propisanim rokovima i definisanja kriterije prilikom isplate novčane podrške za nove tehnologije od interesa za primarnu poljoprivrednu proizvodnju.

Potrebno je da se u slučaju većeg ostvarenja pojedinih vrsta poticaja u odnosu na procjenu prilikom donošenja Budžeta i usvajanja Programa, na vrijeme izvrše preusmjeravanja, u cilju izbjegavanja prekoračenja Budžeta i blagovremeno izvrše isplate novčanih poticaja u skladu sa donesenim odlukama.

Uspostaviti centralnu bazu podataka o korisnicima i vrstama novčanih podrški, koje se dodjeljuju iz Budžeta Kantona, u skladu sa kantonalnim Zakonom o novčanoj podršci u primarnoj poljoprivrednoj proizvodnji.

Kod **Kantonalne uprave za šumarstvo** najvećim dijelom sredstva su realizovana za subvencije javnim preduzećima 1.059.708 KM i transfere općinama 295.346 KM. Vlada Kantona je Odlukom od 13.04.2009. godine dala saglasnost na Programa utroška sredstava za 2009. godinu prikupljenih po osnovu odredaba Zakona o šumama. Općinama se sredstva dodjeljuju po osnovu ostvarenog prihoda prodajom drvnih sortimenata u vrijednosti drveta upotrijebljenog za vlastite potrebe, kao i prihoda ostvarenog prodajom sekundarnih šumskih proizvoda koji je Javno preduzeće „Šume Tuzlanskog kantona“ ostvarilo na području svake od općina. Pojedine općine nisu dostavile izvještaje o utrošku namjenskih sredstava u utvrđenim rokovima, niti je prezentirana dokumentacija koja potvrđuje da je izvršen nadzor nad namjenskim korištenjem sredstava datih po usvojenom Programu za 2009. godinu.

Za sredstva odobrena Programom utroška sredstava prikupljenih po osnovu Zakona o šumama, osigurati izvještavanje korisnika sredstava o utrošku istih u utvrđenim rokovima kao i nadzor nad namjenskim korištenjem sredstava.

Kod **Kantonalne uprave za civilnu zaštitu**, na poziciji transfera općinama iskazan je iznos od 925.000 KM od čega se 700.000 KM odnosi na sanaciju dijela šteta nastalih prirodnim i drugim nesrećama, 210.000 KM na provođenje preventivnih mjera za čišćenje i regulaciju korita rijeka i 15.000 KM na izgradnju skloništa. Raspodjela sredstava je izvršena na osnovu Odluke Vlade o kriterijima za dodjelu pomoći općinama iz neutrošenih sredstava posebne naknade za zaštitu od prirodnih i drugih nesreća. Prilikom odabira korisnika (općina) i visine sredstava koja će im se dodijeliti, korišteni su kriteriji koji su dosta uopšteni, tako da se ne može ocijeniti niti potvrditi ispravnost visine dodijeljenih sredstava. Revizijom je utvrđeno da se nisu zaključivali pojedinačni ugovori sa općinama kojima bi se regulisala međusobna prava i obaveze ugovornih strana, kao i definisali rokovi okončanja projekata.

Ne može se potvrditi da je ispoštovana federalna Odluka o uslovima i načinu korištenja sredstava ostvarenih po osnovu posebne naknade za zaštitu od prirodnih i drugih nesreća, kojom je utvrđeno da izuzetno do 50% neutrošenih sredstava za zaštitu i spašavanje iz prethodne godine, Kanton može koristiti za pomoć drugom kantonu i općinama u skladu sa Zakonom o zaštiti i spašavanju ljudi i materijalnih dobara od prirodnih i drugih nesreća (za saniranje dijela šteta nastalih prirodnom ili drugom nesrećom, u skladu sa svojim mogućnostima). Naime, revizijom je utvrđeno da je u 2009. godini za navedene namjene utrošeno 910.000 KM, dok prema prezentiranim podacima 50% neutrošenih sredstava za zaštitu i spašavanje iz prethodne godine iznosi 491.530 KM. Iz navedenog, može se zaključiti da su dodijeljena sredstva općinama, planirana i utrošena u iznosu većem za 418.470 KM od onog propisanog Odlukom.

Prema prezentiranoj dokumentaciji, ne može se potvrditi da je tokom realizacije namjenskih sredstava, kantonalna Uprava vršila uvid u ispravnost potrošnje odobrenih sredstava, kako je predviđeno odlukama o dodjeli novčanih pomoći, kao ni da su korisnici u utvrđenim rokovima dostavili izvještaje o utrošku sredstava. Tako za primjer navodimo da su Odlukom Uprave od 27.08.2009. godine Općini Tuzla dodijeljena sredstva u iznosu od 130.000 KM za regulacione radove na rijeci Jali. Općina Tuzla je dopisom od 26.02.2010. godine (bez adekvatnog obrazloženja) izvijestila Upravu da dodijeljena sredstva nije utrošila, te da će o utrošku izvijestiti krajem juna 2010. godine.

Revizijom je utvrđeno da doneseni Plan utroška sredstava posebne naknade za zaštitu od prirodnih i drugih nesreća, ne sadrži sve zadatke koji se tokom godine trebaju finansirati i sve vrste i količine sredstava i opreme koja se treba nabaviti, kako je propisano federalnom Odlukom o uslovima i načinu korištenja sredstava ostvarenih po osnovu posebne naknade za zaštitu od prirodnih i drugih nesreća.

Prilikom raspodjele sredstava općinama, donijeti kriterije sa mjerljivim parametrima, na osnovu kojih bi se mogla izvršiti ocjena i vrednovanje svrhe predloženih projekata općina i utvrditi visina odobrenih sredstava. Zaključivati ugovore sa općinama, kojima bi se regulisala međusobna prava i obaveze ugovornih strana, kao i definisali rokovi okončanja projekata.

Potrebno je osigurati nadzor nad namjenskim korištenjem sredstava, kao i izvještavanje korisnika sredstava o utrošku istih u utvrđenim rokovima.

Kantonalna uprava civilne zaštite, za korištenje sredstava za zaštitu i spašavanje, je dužna donijeti detaljni Godišnji plan korištenja sredstava, koji treba sadržavati precizno utvrđene zadatke, koji će se finansirati tokom godine kao i sve vrste i količine sredstava i opreme koju treba nabaviti u skladu sa Odlukom o uslovima i načinu korištenja sredstava ostvarenih po osnovu posebne naknade za zaštitu od prirodnih i drugih nesreća.

Tekući transferi **Ministarstva industrije, energetike i rudarstva** iskazani su u iznosu od 2.628.810 KM od čega se na subvencije javnim preduzećima odnosi 2.174.510 KM, a na grantove neprofitnim organizacijama 454.300 KM za što su sredstva obezbjeđena iz Tekuće rezerve Vlade. Za realizaciju subvencija javnim preduzećima Vlada je donijela Odluku o davanju saglasnosti na Program raspodjele sredstava „Intervencije javnim preduzećima i privrednim društvima“. Navedenim Programom je definisano da će se raspodjela sredstava izvršiti prema Odluci ministra o utvrđivanju kriterija (uslova) za korištenje sredstava. Utvrđeno je da navedena Odluka ne sadrži kriterije sa parametrima za raspodjelu sredstava. Istom su utvrđeni samo uslovi koje korisnici moraju ispuniti prilikom raspodjele sredstava.

Uvidom u prezentiranu dokumentaciju, utvrđeno je da su tokom godine vršena preusmjeravanja sredstava sa jedne stavke Programa na drugu, a da prethodno nisu izvršene Izmjene i dopune Programa. Vlada Kantona je 30.12.2009. godine Odlukom o davanju saglasnosti na Izmjene i dopune istog, potvrdila već nastali utrošak sredstava. Također utvrđeno je da je izvršena realizacija sredstava 10.490 KM za pomoć privrednim društvima sa većinskim državnim kapitalom iz resorne nadležnosti koja u održavanju tekuće likvidnosti nisu u mogućnosti da plaćaju zdravstveno osiguranje, prije nego je Vlada donijela Odluku o davanju saglasnosti na Program raspodjele kojim su obuhvaćeni navedeni izdaci.

Na ime „sufinansiranja materijalnog zbrinjavanja ili novčane pomoći zaposlenicima koji ostaju u privrednim društvima a ista su u procesu restrukturiranja, kao i zaposlenicima koji ostaju bez posla zbog recesije svjetske privrede na privredu BiH“ izvršena isplata ukupno 597.000 KM, a da korisnici sredstava nisu dostavili dokumentaciju propisanu Odlukom o utvrđivanju kriterija (Program restrukturiranja, zaključak Skupštine Kantona o dodjeli pomoći radnicima društva i saglasnost Sindikata društva na ponuđeni Program poslovanja i aktivnosti društva). Za navedene namjene Fabrici obuće „Aida“ d.d. Tuzla je dodijeljeno ukupno 170.000 KM, na osnovu Odluke ministra o odobravanju finansijskih sredstava, na koju je Vlada dala saglasnost. Sredstva su realizovana shodno zaključcima sa pregovora Sinidikata „Aide“ d.d. Tuzla i Ministarstva industrije od 15.06.2009. godine, kojim je utvrđeno da će Vlada na prijedlog Ministarstva u roku od 3 mjeseca provesti odgovarajuće procedure oko utvrđivanja Modela uvezivanja radnog staža radnika „Aide“ d.d. Tuzla u skladu sa važećim zakonskim i drugim propisima. Nije prezentirana dokumentacija da je Vlada Kantona pokrenula aktivnosti vezano za naprijed navedeno. Konstatovano je također da Fabrika obuće „Aida“ d.d. Tuzla nije u utvrđenom roku dostavila izvještaj o utrošku sredstava za koji je utvrđeno da u prilogu sadrži neovjerenu finansijsku dokumentaciju bez datuma (spiskovi radnika kojima je izvršena isplata jednokratne pomoći, nalozi blagajni za isplatu itd) i bez postignutih efekata. Dostavljeni izvještaj o utrošku sredstava „Koksno-hemijskog kombinata“ d.d. Lukavac također ne sadrži postignute efekte, niti je prezentirana Odluka Nadzornog odbora o usvajanju navedenog Izvještaja, kako je propisano Odlukom o odobravanju sredstava i Programom raspodjele.

Utvrđeno je da je na ime „intervencija privrednim društvima sa većinskim državnim kapitalom iz resorne oblasti u postizanju ekonomske samoodrživosti“ realizovano ukupno 1.518.000 KM, s tim da je isplata sredstava najvećim dijelom vršena bez prethodno dostavljenih odluka Nadzornog odbora o prihvatanju Programa i Plana poslovanja. Također može se konstatovati da određeni broj korisnika sredstava nije u utvrđenim rokovima dostavio izvještaje o utrošku istih. Na osnovu prezentirane dokumentacije ne može se potvrditi da su odobrena sredstva u potpunosti realizovana za namjene predviđene Programom (podsticaj izvoza, novo zapošljavanje, povećanje ukupnog prihoda, priprema za restrukturiranje i privatizaciju neprivatiziranih društava). Utvrđeno je da su većim dijelom utrošena za izmirivanje obaveza za električnu energiju, nabavku reproduktionog materijala i drugih troškova koji nastanu u procesu proizvodnje.

Nije prezentirana dokumentacija da je Ministarstvo vršilo nadzor nad korištenjem sredstava kako je predviđeno Programom raspodjele i Uputstvom o načinu vršenja nadzora nad trošenjem sredstava na ime subvencioniranja javnih preduzeća i namjenski doznačenih sredstava iz Budžeta.

Napominjemo da su sredstva ovog transfera najvećim dijelom realizovana putem ugovora o cesiji, kojima su potraživanja korisnika transfera od Ministarstva industrije, ustupana cesionarima odnosno društvima sa kojima su korisnici sklapali ugovore o poslovno-tehničkoj saradnji. Prema usmenoj izjavi nadležnih osoba, realizacija ovog transfera je vršena na navedeni način iz razloga što su žiro računi korisnika transfera blokirani već duži niz godina.

Na poziciji pozajmljivanja javnim preduzećima iskazan je iznos od 1.125.000 KM a odnosi se na datu pozajmicu “Koksno-hemijskom kombinatu” d.d. Lukavac, prema odlukama Vlade od 30.12.2009. godine,

na ime rješavanja radno-pravnog statusa radnika. Vlada je Zaključkom od 13.04.2009. godine prihvatila Program rješavanja radno-pravnog statusa radnika "Koksno-hemijskog kombinata" d.d. Lukavac, dok je Skupština Kantona Zaključkom od 29.09.2009. godine prihvatila Informaciju i dala saglasnost na navedeni Program. Ugovor o pozajmici je zaključen 16.11.2009. godine između Ministarstva industrije i "Koksno-hemijskog kombinata" d.d. Lukavac, kojim se odobrava novčana pozajmica koja bi se koristila za uvezivanje penzijskog staža (2.065.956 KM), za izmirenje obaveze po osnovu doprinosa za zapošljavanje (186.650 KM) i za isplate otpremnina (2.553.000 KM). Na navedeni Ugovor, Vlada je dala saglasnost Odlukom od 13.11.2009. godine. Članom 5. Ugovora je utvrđeno da na osnovu ugovora nastaje privremena pozajmica koja će biti riješena na način da će zajmoprimac vratiti pozajmljeni iznos nakon prodaje dijela vlasničkog kapitala u "GIKIL" d.o.o. Lukavac ili prodaji dionica državnog kapitala u "Koksno-hemijskom kombinatu" d.d. Lukavac ali najkasnije 5 godina nakon potpisa ovog ugovora, bez obaveze plaćanja kamata. Na ime obezbjeđenja vraćanja primljene pozajmice, zajmoprimac je priložio vlastite mjenice na puni iznos okvirne pozajmice.

Za realizaciju sredstava transfera „Intervencije javnim preduzećima i privrednim društvima“ osigurati dosljednu primjenu Programa raspodjele, utvrditi kriterije za dodjelu sredstava sa mjerljivim parametrima na osnovu kojih bi se mogla izvršiti ocjena i vrednovanje svrhe i cilja programa, osigurati izvještavanje o utrošku sredstava u utvrđenim rokovima i vršiti nadzor nad namjenskim utroškom navedenih sredstava.

4.5.4 Kapitalni transferi

Kapitalni transferi na nivou Kantona izvršeni su u iznosu od 6.042.877 KM, što je 63,57% ostvarenje u odnosu na planirane. Kapitalni grantovi pojedincima i drugim neprofitnim organizacijama isplaćeni su u iznosu od 980.325 KM, od čega je 626.264 KM realizovano sa pozicije Ministarstva poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva kao novčana podrška primarnoj poljoprivrednoj proizvodnji u vidu kapitanih investicija.

Kapitalni grantovi drugim nivoima vlasti isplaćeni su u iznosu od 5.062.552 KM, od čega je najveći dio (4.598.963 KM) realizovan sa pozicije Ministarstva poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede iz namjenski prikupljenih sredstava u skladu sa Zakonom o vodama u FBiH.

Kapitalni transferi Ministarstva poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva odnose se na realizaciju Programa ulaganja sredstava vodnih naknada u oblasti vodoprivrede za koji je Vlada Kantona donijela Odluku o davanju saglasnosti. Realizacija je izvršena na način da je dio sredstava transferisan dobavljačima na osnovu ispostavljenih faktura odnosno privremenih i okončanih situacija u skladu sa zaključenim ugovorima, a dio je raspodijeljen općinama, sa kojima su potpisani ugovori o korištenju sredstava. Iz prezentirane dokumentacije ne može se potvrditi da je raspodjela sredstava općinama izvršena na osnovu iskazanih prioriteta općina dostavljenih Ministarstvu krajem tekuće za narednu godinu, kako je predviđeno navedenim Programom. Ovo navodimo iz razloga što je značajan broj ugovora zaključen u decembru 2009. godine. Također je utvrđeno da pojedini projekti za koje su zaključeni ugovori sa općinama, nisu realizovani iz razloga neriješenih imovinsko-pravnih odnosa iako su pojedine općine (općina Gračanica) dostavile izjave da su na trasi, odnosno lokaciji izvođenja radova riješeni imovinsko-pravni odnosi.

Na osnovu prezentirane dokumentacije konstatovano je da Ministarstvo, u slučajevima kašnjenja ugovora, nije vršilo zaračunavanje kaznenih penala izvođačima radova, kako je predviđeno zaključenim ugovorima. Revizijom je utvrđeno da je rok za izvođenje radova-odvodnja oborinskih voda sa područja Doležal u Lukavcu I faza, prema zaključenom anexima ugovora od 22.12.2008. godine, 11.06.2009. godine i 16.11.2009. godine, bio 30 kalendarskih dana, koji nije ispoštovan ni u jednom slučaju.

Uvidom u dostavljene dopise Javnog preduzeća za vodoprivrednu djelatnost „Spreča“ (261.689 KM), Općine Tuzla (200.000 KM), Općine Gradačac (300.000 KM) i Općine Gračanica (100.000 KM), utvrđeno je da, do momenta okončanja revizije, dodijeljena sredstva najvećim dijelom nisu utrošena iako je rok za dostavljanje izvještaja bio mart 2010. godine, te se nalaze na računima navedenih općina i preduzeća. Također ne može se potvrditi ni da su ostali korisnici u utvrđenim rokovima dostavili izvještaje o utrošku sredstava.

Ministarstvo je u saradnji sa Javnim preduzećem za vodoprivrednu djelatnost „Spreča“ d.d Tuzla 29.06.2009. godine zaključilo ugovor sa „CPM BH“ doo Lukavac za izvođenje radova na sanaciji brane „Modrac“ u Modracu, općina Lukavac- II faza. Članom 2 . navedenog Ugovora definisano je da ukupna

vrijednost radova iznosi 2.332.714 KM, ugovoren je rok završetka radova 240 radnih dana od dana početka radova. Na poziciji kapitalnih tranfera po osnovu navedenog ugovora evidentiran je iznos od 881.576 KM. Međutim revizijom je utvrđeno da u navedeni iznos nije uključen iznos od 33.507 KM koji se odnosi na Prvu privremenu situaciju od 31.08.2009. godine koja nije knjigovodstveno evidentirana u 2009. godini. Naprijed navedeno evidentiranje imalo je za posljedicu da su za iznos od 33.507 KM manje iskazani kapitalni transferi u 2009. godini, što nije u skladu sa Zakonom o budžetima u FBiH i Uredbom o računovodstvu budžeta u FBiH.

Potrebno je poduzeti aktivnosti na blagovremenoj realizaciji odobrenih sredstava u skladu sa Programom ulaganja sredstava vodnih naknada u oblasti vodoprivrede, osigurati nadzor nad namjenskim korištenjem sredstava, kao i izvještavanje korisnika sredstava o utrošku istih u utvrđenim rokovima.

Rashode i izdatke evidentirati u obračunskom razdoblju u kojem je obaveza za plaćanje i nastala u skladu sa Zakonom o budžetima u FBiH i Uredbom o računovodstvu budžeta u FBiH.

4.6 Nabavke, kapitalni izdaci i primjena Zakona o javnim nabavkama u BiH

Izdaci za nabavku stalnih sredstava iskazani su u iznosu od 4.543.787 KM, što je u odnosu na plan od 10.695.298 KM manje za 6.151.511 KM ili 57,51 %. Strukturu ovih izdataka čine: oprema (2.125.462 KM), zgrade (1.083.960 KM), stalna sredstva u obliku prava (458.772 KM) i rekonstrukcija i investiciono održavanje (875.592 KM).

Kod **Ministarstva za prostorno uređenje i zaštitu okoliša** na poziciji usluga medija evidentiran je iznos od 169.256 KM koji se odnosi na realizaciju projekta kampanje, „Upravljanje čvrstim otpadom na području Tuzlanskog kantona“, a na osnovu zaključenog ugovora sa Konzorcij-em: Bosnia-Oil Service Company d.o.o. Sarajevo i JP RTV TK d.o.o. Tuzla. U otvorenom postupku za navedenu nabavku utvrđeni su kriteriji za ocjenu ponuda: cijena, kvalitet (u okviru kojeg se ocjenjivala kvalifikacija uposlenika i iskustvo na istim i sličnim poslovima) i tehnička sposobnost (kojom se ocjenjivala pokrivenost radio i TV signalom na području Kantona). Imajući u vidu odredbe članova 23-26. Zakona o javnim nabavkama BiH (kojima je definisano da su kvalifikacije uposlenika i referenc liste kvalifikacijski kriteriji), vrstu predmeta nabavke, kao i da je u tenderskoj dokumentaciji u dijelu projektnog zadatka navedeno, između ostalog, da će se kampanja sprovoditi kroz aktivnosti pripreme i emitiranja promotivnih spotova, jingl-ova i informativno-edukativnih TV i radio emisija, navedeni kriteriji su trebali biti eliminirajući faktor za dalje učešće u postupku dodjele ugovora. Iz naprijed navedenog ne može se potvrditi da je za realizaciju Kampanje odabir najpovoljnijeg dobavljača izvršen u skladu sa odredbama Zakona o javnim nabavkama BiH. Također navodimo da je i prilikom provođenja postupka odabira najpovoljnijeg dobavljača za usluge održavanja i nabavku rezervnih dijelova za „Sistem za praćenje kvaliteta zraka na području Tuzlanskog kantona za 2009. godinu“ jedan od kriterija za vrednovanje ponuda bio iskustvo-reference, iz kojeg razloga je postupak nakon uložene žalbe ponuđača poništen Rješenjem Ureda za razmatranje žalbi. Zbog naprijed navedenog za ove usluge nije zaključen ugovor u 2009. godini.

U **Ministarstvu za obnovu, razvoj i povratak** je na osnovu Odluke ministra od 17.06.2009. godine pokrenut otvoreni postupak nabavke usluge za „izradu specifikacija materijala za stambene i gospodarske objekte za koje su odobrene donacije u građevinskom materijalu, izradu specifikacija materijala i radova potrebnih za nužnu sanaciju putnih komunikacija u zonama povratka i kontrolu isporuke materijala i izvršenih radova“ sa procijenjenom vrijednosti nabavke do 100.000 KM. Navedeni postupak dodjele ugovora je odlukom ministra od 30.07.2009. godine obustavljen iz razloga što nijedna ponuda nije bila prihvatljiva (formalno-pravno neispravne). Odlukom ministra od 21.08.2009. godine ponovno je pokrenut postupak nabavke putem konkurentskog zahtjeva za dostavljanje ponuda bez dodatnog obavještenja sa procijenjenom vrijednošću od 50.000 KM. Nakon okončanja procedure nabavke zaključen je ugovor sa „Društvom za razvoj Tuzla- EG“ d.o.o. Tuzla, kojim je definisana cijena usluge u iznosu od 2,40 % od ukupno realizovanih vrijednosti svih ugovora za koje se vrše usluge. Nije prezentirana dokumentacija na osnovu koje je izvršena ponovna procjena vrijednosti nabavke, koja je u konkretnom slučaju opredijelila vrstu postupka.

Ured za zajedničke poslove odnosno imenovana Komisija za provođenje postupaka sukcesivne nabavke roba i vršenje usluga za budžetsku 2009. godinu proveo je postupak nabavke kancelarijskog

materijala za potrebe Ureda Premijera, Ureda Vlade, Ureda za zakonodavstvo i Ureda za internu reviziju. Uvidom u dokumentaciju vezanu za navedenu nabavku utvrđeno je da su kriteriji za ocjenu ponuda bili cijena i rok isporuke. Međutim prilikom vrednovanja ponuda, Komisija za javnu nabavku je dala prijedlog da ponuđač sa najvećim brojem osvojenih bodova dostavi uzorak dijela kancelarijskog materijala (fotokopirni papir). Na osnovu dostavljenog uzorka, ocijenjeno je da isti ne zadovoljava traženi kvalitet naveden u tenderskoj dokumentaciji i dat je prijedlog da se zaključi ugovor sa sljedećim najpovoljnijim dobavljačem, koji je i prihvaćen od strane ugovornog organa, tako da je ugovor sa „Aeroexkluziv“ d.o.o. Sarajevo zaključen na iznos od 32.233 KM. Iz naprijed navedenog može se zaključiti da odabir dobavljača za kancelarijski materijal nije izvršen u skladu sa definisanim kriterijima za ocjenu ekonomski najpovoljnije ponude, što nije u skladu sa Zakonom o javnim nabavkama BiH.

Za rekonstrukciju krova u **OŠ „Centar“ Tuzla** proveden je konkurentski postupak bez dodatnog obavještenja, na osnovu kojeg je zaključen ugovor sa „Lović & co“ d.o.o. Lukavac u vrijednosti od 68.131 KM. Konkurentski zahtjev za dostavljanje ponuda ne sadrži rok za podnošenje ponuda, kao i datum otvaranja ponuda, a dat je samo opis radova koji se planiraju izvršiti bez specifikacije potrebnih radova (tj. predmjera radova). Na osnovu naprijed navedenog može se zaključiti da se nije dosljedno poštivao član 46. stav 3. Zakona o javnim nabavkama BiH, kojim je definisano da zahtjev za ponude obuhvaća adekvatne i dovoljne informacije na osnovu kojih dobavljači mogu pripremiti svoje ponude na stvarno konkurentskom osnovu, te da isti treba da sadrži precizan rok i mjesto prijema ponuda.

Kod **Fakulteta za tjelesni odgoj i sport** evidentirana je nabavka dijagnostičke opreme za testiranje i mjerenje vrhunskih sportista u iznosu 29.730 KM, pri čemu nije proveden postupak nabavke u skladu sa Zakonom o javnim nabavkama BiH. Nabavka navedene opreme finansirana je iz prihoda po osnovu naučno-istraživačkog rada, a prema obrazloženju nadležne osobe, postupak nije proveden jer je nabavka izvršena krajem godine. Smatramo da se za navedenu nabavku trebao provesti postupak u skladu sa Zakonom, budući da je članom 8. Uredbe o vrsti vlastitih prihoda i načina i rokova raspodjele, definisano da se vlastiti prihodi ostvareni po osnovu naučno-istraživačkog rada fakulteta i prihoda od projekta moraju iskoristiti u periodu trajanja projekta po osnovu kojeg je stečen prihod. Bez obzira što se radi o namjenskim sredstvima nabavka navedene opreme nije mogla biti izuzeta od primjene Zakona o javnim nabavkama BiH.

Kantonarno tužilaštvo je na poziciji nabavke zgrada evidentiralo iznos od 150.190 KM koji se odnosi na nastavak radova na izgradnji zgrade Tužilaštva započetih u ranijem periodu. U oktobru 2009. godine ispostavljena je XI Privremena situacija za izvršene radove u iznosu od 100.000 KM, a na osnovu Predračuna radova broj 977/90 od 08.07.2009. godine. Po izjavi nadležne osobe radovi u navedenom iznosu su naknadno (tj. 02.11.2009. godine) uključeni u Anex ugovora broj 3, zaključenog u ukupnoj vrijednosti od 215.574 KM. Međutim, nije nam prezentirana dokumentacija na osnovu koje je utvrđena vrijednost zaključenog Anexa ugovora.

Na poziciji nabavke zgrada kod **OŠ „Hamdija Kreševljaković“ Gradačac** evidentiran je iznos od 349.995 KM, a prema II privremenoj situaciji od 30.12.2008. godine. Nabavka se odnosi na radove na izgradnji sportske dvorane i tri učionice po ugovoru zaključenim sa „Gradimont“ d.o.o Gradačac (30.10.2008. godine) u ukupnoj vrijednosti od 502.541 KM (faza 1). Dio sredstava za navedene namjene obezbijeden je od strane Federalnog ministarstva obrazovanja i nauke (odlukom od 20.08.2008. godine odobreno je 350.000 KM). Navedena sredstava su 20.07.2009. godine uplaćena na Jedinostveni račun Trezora Kantona, kada je i izvršeno evidentiranje izdatka. Od ukupno ugovorene vrijednosti radova realizirano je 369.995 KM, a dalji radovi su Protokolom od 12.10.2009. godine zaključenim između izvođača radova, investitora i nadzornog organa obustavljeni do daljnog zbog nedostataka finansijskih sredstava.

Kod **Prirodno matematičkog fakulteta** na poziciji laboratorijske opreme evidentirana je nabavka spektralfotometra, polarimetra i prenosivog spin coatera u iznosu od 39.192 KM koja je finansirana iz sredstava naučno-istraživačkog rada. Za nabavku navedene opreme zaključeni su ugovori u ranijim godinama (2007. i 2008. godine), a ista je isporučena u 2008. godini kada su i ispostavljeni računi. Evidentiranje na pozicijama kapitalnih izdataka i stalnih sredstava je izvršeno u 2009. godini o čemu je sačinjena službena zabilješka od strane nadležne osobe. Ovakvo evidentiranje imalo je za posljedicu da su za navedeni iznos više evidentirani kapitalni izdaci i nabavka stalnih sredstava u 2009. godini, što nije u skladu sa Zakonom o budžetima u FBiH i Uredbom o računovodstvu budžeta u FBiH.

Dosljedno poštivati odredbe Zakona o javnim nabavkama BiH u dijelu definisanja kriterija za dodjelu ugovora i vrednovanja ponuda u skladu sa definisanim kriterijima za ocjenu ekonomski najpovoljnije ponude.

Prilikom provođenja nabavke roba, usluga i radova putem konkurentskog zahtjeva za dostavljanje ponuda obezbijediti da isti sadrži sve elemente utvrđene članom 46. stav 3. Zakona o javnim nabavkama BiH.

Rashode i izdatke evidentirati u obračunskom razdoblju u kojem je obaveza za plaćanje i nastala u skladu sa Zakonom o budžetima u FBiH i Uredbom o računovodstvu budžeta u FBiH.

4.7 Godišnji popis sredstava i izvora sredstava na dan 31.12.2009. godine

Na osnovu Odluke Vlade Kantona o godišnjem popisu sredstava i izvora sredstava Kantona za 2009. godinu, Odluke o formiranju Glavne centralne popisne komisije i pojedinačnih odluka imenovane su komisije za provođenje godišnjeg popisa i to: popisna komisija za Ministarstvo unutrašnjih poslova, dok su Ministarstvo pravosuđa i uprave i Ministarstvo obrazovanja, nauke, kulture i sporta formirali centralne popisne komisije za niže potrošačke jedinice. Odlukom Vlade od 25.02.2010. godine usvojen je Elaborat Glavne Centralne popisne komisije o izvršenom popisu sredstava i izvora sredstava Budžeta Kantona na dan 31.12.2009. godine.

U Konsolidiranom finansijskom izvještaju Kantona za 2009. godinu na poziciji sredstava van upotrebe iskazani su stanovi u vrijednosti od 953.170 KM. Evidentiranje je izvršeno na osnovu Odluka Vlade kojima se ratnim vojnim invalidima i članovima porodica šehida-poginulih boraca u vlasništvo dodjeljuju stanovi. Odlukama je utvrđeno da će Ministarstvo za boračka pitanja zaključiti ugovor o prenosu prava vlasništva na predmetnom stanu, kojima će se regulisati međusobna prava i obaveze ugovornih strana. Revizijom je utvrđeno da je iznos od 405.259 KM vrijednosti stanova evidentiran na poziciji sredstava van upotrebe 11.12.2009. godine dok su odluke Vlade donesene 13.03.2009. godine, kada je i trebalo izvršiti knjigovodstveno evidentiranje istih na navedenoj poziciji. Iz prezentirane dokumentacije utvrđeno da je amortizacija stanova iskazanih na poziciji sredstava van upotrebe više obračunata za period mart-decembar 2009. godine u iznosu od 12.391 KM.

Uvidom u Elaborat o popisu imovine i potraživanja Ministarstva unutrašnjih poslova, utvrđeno je da nije izvršeno usklađivanje stanja stalnih sredstava i izvora sredstava iskazanih u Glavnoj knjizi Trezora sa stvarnim stanjem utvrđenim popisom niti je dat pregled stalnih sredstava. Navedeno je da su obaveze djelimično fizički popisane te je Centralna popisna komisija prihvatila Izvještaj o neplaćenim računima kao popis obaveza, a isti je usaglašen sa bruto bilansom. U izvještajima o izvršenom popisu imovine kod Kantonalnog suda Tuzla, Kantonalnog tužilaštva i Pravobranilaštva, nije dat uporedni pregled stalnih sredstava i izvora iskazanih u Glavnoj knjizi Trezora sa stanjima utvrđenim popisom. Za iznos obaveza evidentiran kod Kantonalnog tužilaštva (10.645 KM), a koji se odnosi na obaveze Općinskog tužilaštva Banovići iz ranijih godina, Komisija za popis nije dala prijedlog za postupanje.

Uvidom u Elaborat o izvršenom popisu imovine ustanova iz nadležnosti Ministarstva obrazovanja, nauke, kulture i sporta, konstatovano je da je kod osnovnih škola na poziciji ostalih potraživanja evidentiran iznos od 8.643 KM, koji se odnosi na potraživanja za pogrešno isplaćene jubilarne nagrade uposlenicima, isplaćene po rješenjima početkom 2009. godine. Od strane popisnih komisija nije dat prijedlog za postupanje za navedena potraživanja, kao ni za potraživanja Univerziteta Tuzla po osnovu refundacije bolovanja preko 42 dana koja datiraju iz 2000. godine u iznosu od 46.581 KM. Prema dostavljenom očitovanju i priloženoj dokumentaciji vezano za potraživanja za pogrešno isplaćene jubilarne nagrade utvrđeno je da je od uposlenika u 2010. godini izvršen povrat u iznosu od 2.689 KM.

Na poziciji potraživanja za unaprijed plaćene robe i usluge-avansi kod Univerziteta evidentiran je iznos od 35.988 KM, koji se odnosi na plaćanje po avansnoj fakturi od 22.09.2008. godine. Izdatak je nastao po osnovu Ugovora zaključenog 15.09.2008. godine na iznos od 59.980 KM između Univerziteta Tuzla i „Sincom“ d.o.o Tuzla za isporuku, montažu i puštanje u pogon klima komore za sportsku dvoranu Fakulteta za tjelesni odgoj i sport. Revizijom je utvrđeno da nije ispoštovan ugovoreni rok isporuke od 45 dana od dana uplate avansa. Kod Rudarsko geološko-građevinskog fakulteta na poziciji avansa evidentiran je iznos od 68.638 KM po osnovu predračuna „Lineal“ d.o.o Maribor od 20.01.2009. godine za izradu Studije izvodljivosti za autocestu Orašje-Tuzla a po ugovoru zaključenom 2008. godine. Uvidom u prezentiranu

dokumenaciju, utvrđeno je da je 17.02.2009. godine ispostavljena Prva situacija na navedeni iznos, koja nije knjigovodstveno evidentirana, što je za posljedicu imalo manje iskazane troškove u 2009. godini za navedeni iznos.

Prema prezentiranoj dokumentaciji kod ustanova visokog obrazovanja na poziciji potraživanja od kupaca evidentirana su potraživanja iz perioda 2005.-2008. godina, što nije u skladu sa Uputstvom o izvršavanju sa Jedinstvenog računa Trezora, prema kojem potraživanja koja nisu naplaćena do ugovorenog roka, a koje ne može biti duže od 6. mjeseci, budžetski korisnik je dužan preknjžiti na sumnjiva i sporna potraživanja.

Utvrđeno je da je izvršeno isknjžavanje predloženih sredstava za rashod kod svih budžetskih korisnika, a da prethodno nije formirana komisija za postupanje sa rashodovanim sredstvima (koja će predložiti fizičko uništenje stalnih sredstava, donaciju ili prodaju istih).

Potrebno je popisom na dan 31.12. tekuće godine utvrditi stvarno stanje imovine, potraživanja i obaveza Kantona, te uskladiti stanje sredstava i njihovih izvora iskazanih u knjigovodstvu sa stanjem utvrđenim popisom, u skladu sa članom 22. Uredbe o računovodstvu budžeta u FBiH i članom 69. Pravilnika o knjigovodstvu budžeta u FBiH.

Dosljedno primjenivati Pravilnik o knjigovodstvu budžeta u FBiH u cilju pravilnog knjigovodstvenog evidentiranja troškova i potraživanja za unaprijed plaćene robe i usluge.

Potrebno je osigurati dosljednu primjenu Uputstva o izvršavanju sa Jedinstvenog računa Trezora, u dijelu pravilnog evidentiranja sumnjivih i spornih potraživanja.

4.8 Tekuća rezerva

Budžetom Kantona za 2009. godinu, sredstva tekuće rezerve odobrena su u iznosu od 850.000 od čega je realizovano ukupno 525.156 KM.

Odlukom Vlade Kantona o utvrđivanju kriterija za korištenje sredstava tekuće rezerve utvrđeno je da se sredstva tekuće rezerve mogu odobriti za podmirenje hitnih i nepredviđenih rashoda i izdataka, tj. da se radi o rashodima i izdacima nastalim uslijed okolnosti na koje korisnici nisu mogli uticati a mogu dovesti do ugrožavanja zdravlja ljudi, materijalnih dobara i funkcionisanje rada kod korisnika, odnosno da se radi o rashodima i izdacima nastalim uslijed okolnosti koje korisnici sredstava nisu mogli predvidjeti na početku fiskalne godine, a od interesa su za Tuzlanski kanton.

Odluke o korištenju sredstava tekuće rezerve je donosila Vlada Kantona na prijedlog resornog ministarstva uz prethodno pribavljeno mišljenje Ministarstva finansija. Utvrđeno je da prilikom donošenja odluka o odobravanju sredstava Fabrici obuće „Aida“ d.d. Tuzla (34.500 KM, 39.900 KM i 133.500 KM) nije pribavljeno mišljenje Ministarstva finansija u pogledu raspoloživosti sredstava tekuće rezerve.

Revizijom je utvrđeno da je izvršen prijenos sredstava tekuće rezerve od kojih navodimo: isplatu Sindikalnoj podružnici Fabrike obuće „Aida“ d.d. Tuzla na ime jednokratne pomoći zaposlenicima (454.300 KM), na ime osnivačkog usloga za JU Disciplinski centar za maloljetnike (2.000 KM), na ime sufinansiranja izdataka neophodnih za nastavak rada Fondacije „Istina, pravda, pomirenje“ (10.000 KM), tako da se ne može u potpunosti potvrditi da su se koristila za namjene određene naprijed navedenom Odlukom i Zakonom o izvršavanju Budžeta Kantona za 2009. godinu, odnosno za hitne i nepredviđene izdatke koji se pojave tokom budžetske godine.

Sredstva tekuće rezerve koristiti u skladu sa Zakonom o budžetima u FBiH i Zakonom o izvršenju budžeta Tuzlanskog kantona, odnosno za hitne i nepredviđene izdatke koji se pojave tokom budžetske godine.

4.9 Finansijski rezultat

Prema prezentiranim konsolidovanim finansijskim izvještajima o izvršenju Budžeta za 2009. godinu iskazano je ostvarenje prihoda i primitaka u odnosu na rashode i izdatke, kako slijedi:

R. br.	Opis	Rebalans Budžeta za 2009 godinu	Ostvareno u 2008 godini	Ostvareno u 2009 godini	Index (5/3)
1	2	3	4	5	6
A. Prihodi i primici (I)		355.823.804	325.561.590	299.628.517	84,27
I Prihodi, primici i grantovi (1+2+3)		355.823.804	325.561.590	299.628.517	84,27
1.	Prihodi	346.120.334	319.229.789	294.194.626	84,99
2.	Potpore-Tekući Grantovi	6.158.666	5.766.233	4.491.347	72,93
3.	Priljene otplate datih zajmova	3.544.804	565.568	942.544	26,59
B Rashodi, izdaci, finansiranje (1+2+3)		370.182.704	360.290.843	327.081.764	88,34
1.	Tekući rashodi	332.271.432	333.920.518	310.553.300	93,48
2.	Kapitalni izdaci	20.202.298	25.521.326	10.586.664	52,40
3.	Pozajmljivanje i učešće u dionicama	17.708.966	848.999	5.941.800	33,53
C. Višak rashoda nad prihodima (B-I)		14.358.900	34.729.253	27.453.247	191,19
D. Finansiranje		17.600.000		17.600.000	100,00
E. Otplate primljenih zajmova i kredita		3.241.103	1.691.744	3.241.083	99,99

Kao što se vidi iz naprijed navedene tabele, u Godišnjem izvještaju o izvršenju Budžeta Kantona za 2009. godinu je planiran višak rashoda nad prihodima u iznosu od 14.358.900 KM. Ukupno iskazani deficit Budžeta Kantona za 2009. godinu iznosi 27.453.247 KM. Dio ostvarenog viška rashoda nad prihodima je prema Odluci Vlade Kantona o usvajanju godišnjeg obračuna za 2009. godinu, od 19.03.2010. godine, pokriven iz sredstava Međunarodnog monetarnog fonda u iznosu od 17.600.000 KM, dok su otplate prmljenih zajmova i kredita iznosile 3.241.083 KM.

Obzirom na datum donesene Odluke i visinu ostvarenog deficita, kao i činjenicu da je prethodne godine iskazan deficit, postavlja se pitanje nepravovremenog pokretanja aktivnosti na uravnoteženju prihoda i rashoda kako je regulisano zakonskim propisima.

U finansijskom iskazu „konsolidovani bilans stanja“ na dan 31.12.2009. godine iskazan je višak rashoda nad prihodima u iznosu od 2.611.182 KM.

Evidentiranje troškova iz 2009. godine u iznosu od 232.790 KM (pravosudne institucije 222.520 KM i Osnovna škola Tušanj 10.270 KM) na poziciji kratkoročno razgraničenih rashoda imalo je za rezultat manje iskazan deficit za 2009.godinu za navedeni iznos.

Potrebno je u narednom periodu u slučaju smanjenja ostvarenja prihoda pravovremeno izvršiti uravnoteženje istih sa rashodima u skladu sa važećim zakonskim propisima i utvrditi izvore za finansiranje budžetskog deficita.

4.10 Novčana sredstva

Novčana sredstva na Jedinostvenom računu Trezora sa stanjem na dan 31.12.2009. godine iznose 26.907.941 KM od čega se 383.603 KM odnosi na sredstva na ESCROW računu, a 2.237.147 KM su sredstva posebnog poreza za zaštitu od prirodnih i drugih nesreća kod „NLB Tuzlanska banka“ Tuzla.

Na kontu izdvojenih novčanih sredstava iskazan je iznos od 125.156 KM koji se odnosi na sredstva koje je banka zaplijenila po sudskim rješenjima donesenim u 2009. godini, a ista su pravosnažna i izvršena u januaru 2010. godine.

4.11 Kratkoročna potraživanja i plasmani

Kratkoročna potraživanja za robe i usluge, u konsolidovanim finansijskim izvještajima evidentirana su u iznosu od 939.542 KM, od čega se na potraživanja od kupaca odnosi 531.889 KM, na potraživanja za plaćene avanse iznos od 407.269 KM i potraživanje za usluge u iznosu od 384 KM Ostala potraživanja su iskazana u ukupnom iznosu od 9.231.561 KM, od čega se na sumnjiva i sporna potraživanja odnosi 4.105.402 KM. Najveći dio sumnjivih i spornih potraživanja odnosi se na potraživanja po osnovu datih koncesija od Rudnika Kreka (1.502.300 KM) i Rudnika Vijenac (850.877 KM), za koje su pokrenuti

postupci utuženja. Ostala redovna potraživanja su iznosila 5.094.551 KM (na redovna potraživanja po osnovu datih koncesija se odnosi 3.802.167 KM).

Obzirom na značajan iznos nenaplaćenih potraživanja, Vlada Kantona formirala je Radnu grupu od sedam članova, dana 03.12.2007. godine, koja je sastavljena od predstavnika resornih ministarstava kod kojih su evidentirana nenaplaćena potraživanja i predstavnika Kantonalnog pravobranilaštva. Zadatak Radne grupe je bio da izvrši analizu potraživanja i predloži Vladi mjere u pogledu daljeg postupanja. Radna grupa do okončanja revizije finansijskih izvještaja Kantona za 2009. godinu, nije dala prijedlog mjera Vladi vezano za navedeno. Dato je obrazloženje od strane predsjednika Radne grupe da aktivnosti nisu završene zbog nemogućnosti sravnjenja stanja potraživanja i obaveza Kantona između Kantonalnog pravobranilaštva i budžetskih korisnika kod kojih su ista i evidentirana.

Potraživanja po kreditima iskazana su u iznosu od 4.018.129 KM i odnose se na potraživanje Kantona od JZU Univerzitetsko-klinički centar Tuzla (u daljem tekstu JZU UKC Tuzla) po kamatama i anuitetima za 2009. godinu. Ministarstvo finansija kao zastupnik Vlade Kantona zaključilo je 03.09.2007. godine Podsporazum o kreditu sa JZU UKC Tuzla, kojim je utvrđeno da Vlada prenosi korisniku sredstava kredit obezbijeden od Banke Fortis u iznosu od 15.665.700 EUR-a za finansiranje rekonstrukcije JZU UKC Tuzla. Prema navedenom Sporazumu korisnik sredstava i Vlada Kantona će zaključivati godišnje Protokole najkasnije do 30.11. tekuće godine za narednu godinu, kojima će biti definisan iznos i način vraćanja sredstava, uvažavajući obavezu osnivača o finansiranju razvoja i kapitalnih razvojnih projekata korisnika. Revizijom je utvrđeno da je Ministarstvo finansija uputilo JZU UKC Tuzla tek 12.05.2009. godine tekst Protokola i Sporazuma o otpuštanja dijela duga za 2009. godinu, koji do okončanja revizije nisu potpisani od strane istog.

Kratkoročni plasmani, u konsolidovanim finansijskim izvještajima i Glavnoj knjizi Trezora, iskazani su u iznosu od 12.530.494 KM, od čega se na kredite odnosi 9.321.744 KM i na depozite 3.208.750 KM. Najveći dio datih kredita evidentirano je na sumnjivim i spornim potraživanja u iznosu od 7.714.150 KM, za koja su izvršena utuženja. U okviru ovih potraživanja najveći dužnik je Fabrika Sode Lukavac u iznosu od 4.788.087 KM.

Potrebno je kontinuirano poduzimati mjere radi naplate potraživanja, a posebno u dijelu sumnjivih i spornih potraživanja.

4.12 Kratkoročne obaveze

Ukupne kratkoročne tekuće obaveze na dan 31.12.2009. godine iskazane u Konsolidovanim finansijskim izvještajima iznose 27.796.024 KM, od čega se najveći dio od 26.256.512 KM odnosi na kratkoročne tekuće obaveze prema dobavljačima.

Obaveze prema radnicima iskazane su u iznosu od 17.603.382 KM i odnose se na obaveze po osnovu plaća i naknada za mjesec decembar 2009. godine.

U okviru **kratkoročnih razgraničenja** iskazanih u iznosu od 27.293.278 KM, najveći iznos se odnosi na razgraničene prihode 16.033.315 KM i to na: vlastite prihode Univerziteta u iznosu od 3.486.760 KM, namjenske prihode 11.006.754 KM, vlastite prihode osnovnih i srednjih škola 988.453 KM, donacije i grantove 371.691 KM i ostale vlastite prihode 179.757 KM. Ostala razgraničenja iskazana su u iznosu od 11.259.963 KM i odnose se na fakturisana, nenaplaćena potraživanja od kupaca i nenaplaćene koncesione naknade.

4.13 Dugoročne obaveze

Dugoročne obaveze iskazane su u iznosu od 45.805.028 KM, od čega se na inostrano zaduživanje odnosi 45.582.678 KM i na ostale dugoročne obaveze 222.350 KM. Najveći dio inostranog zaduživanja je prema Fortis banci putem Federacije BiH (za Univerzitetsko-klinički centar Tuzla) u iznosu od 25.996.846 KM i prema Međunarodnom monetarnom fondu u iznosu od 17.600.000 KM.

5. KOMENTAR

U ostavljenom roku Ured za internu reviziju Tuzlanskog kantona u prilogu dopisa broj: 02/5-14-10451/10 od 17.06.2010. godine dostavio je očitovanja-pismene primjedbe pojedinih budžetskih korisnika na Nacrt Izvještaja o izvršenoj reviziji finansijskih izvještaja Budžeta Tuzlanskog kantona za 2009. godinu.

Ne možemo prihvatiti dato obrazloženje Ureda za zajedničke poslove vezano za provedbu postupka nabavke kancelarijskog materijala za potrebe Ureda Premijera, Ureda Vlade, Ureda za zakonodavstvo i Ureda za internu reviziju. Naime članom 14. tačka 4 Zakona o javnim nabavkama BiH definisano je da će ugovorni organ odbiti sve ponude kojima se nude robe, usluge i radovi koji suštinski ne ispunjavaju tehničke specifikacije sadržane u tenderskoj dokumentaciji. U konkretnom slučaju ponuda najpovoljnijeg ponuđača u ovoj fazi postupka nije odbijena i nastavljen je postupak vrednovanja ponuda. Prema priloženoj dokumentaciji nije zatraženo pojašnjenje ponude kako je predviđeno članovima 35. i 36. Zakona, dok je tek nakon vrednovanja od najpovoljnijeg ponuđača tražena dostava uzorka. Smatramo da ugovorni organ nije mogao ocijeniti kvalitet obzirom da isti nije definisan kao kriterij za vrednovanje ponuda a najpovoljniji ponuđač je priložio Izjavu kojom se potvrđuje standard kvalitete proizvoda i prema kojoj je ocjenjen kao kvalificiran od strane ugovornog organa.

Primjedbe i obrazloženja ostalih budžetskih korisnika date na Nacrt Izvještaja su razmotrene i one koje smo smatrali opravdanim i za koje je dostavljena dodatna dokumentacija inkorporirane su u Konačan Izvještaj o reviziji finansijskih izvještaja za 2009. godinu.

Rukovodioc Sektora za finansijsku reviziju:

Mirsada Janjoš, dipl. oec.

Voda tima:

Dijana Šutalo, dipl. oec.

Član tima:

Anisa Prasko, dipl. oec.

Član tima:

Vildana Šahbegović, dipl.oec.